

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดชลบุรี

ศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิตาคุษฎี ทูลศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวสน์)

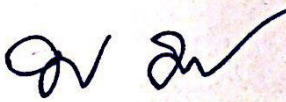
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีณา เทียงธรรม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิตาคุษฎี ทูลศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวสน์)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)
วันที่ ๕ เดือน ๘a. พ.ศ. 2563

ต้นฉบับไม่ปรากฏ

กิตติกรรมประกาศ

60920056: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี (FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING FEMALE SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS, CHON BURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชนัญชิตาคุชฎี ทูลศิริ, ปร.ด., รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, ปร.ด., 93 หน้า. ปี พ.ศ. 2563.

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในสังคมไทยปัจจุบัน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี จำนวน 373 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความเครียด การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 67.8 มีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 32.2 ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยในช่วงชีวิตที่ผ่านมา และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความเครียด (AOR = 2.15, 95% CI = 1.29-3.58) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AOR = 2.60, 95% CI = 1.58-4.29) การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AOR = 1.69, 95% CI = 1.01-2.82) การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AOR = 1.84, 95% CI = 1.01-3.36) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา (AOR = 2.09, 95% CI = 1.16-3.78) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลและบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาควรนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมเพื่อลดพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยเน้นเรื่อง การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การเข้าถึง การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

60920056: MAJOR: COMMUNITY NURSING PRACTITIONER; M.N.S.

(COMMUNITY NURSING PRACTITIONER)

KEYWORDS: ALCOHOL DRINKING/ FEMALE HIGH SCHOOL

SIRILUK SUWANNAWONG: FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING
AMONG FEMALE SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS, CHON BURI PROVINCE.

ADVISORY COMMITTEE: CHANANDCHIDADUSSADEE TOONSIRI, PH.D., RUNGRAT
SRISURIYAWET, PH.D. 93 P. 2020.

Alcohol drinking among female high school trends to increase, is still an important public health problem in Thai society. This research aimed to identify factors related to alcohol drinking among female senior high school students, Chon Buri province. Three hundred and seventy three female senior high school students in Chon Buri province were recruited using the simple random technique. Research instruments included questionnaires to gather data for demographic information, alcohol drinking, stress, alcohol drinking refusal self-efficacy, attitude towards alcohol drinking, accessing to alcoholic beverages, perceived media advertising, and perceived alcohol drinking regulation. Data were collected in August, 2019. Descriptive statistics and Binary logistic regression analysis were used to analyze the data.

The results revealed that 67.8 percent of female senior high school students had ever experienced in drinking alcohol and 32.2 percent had not drunk alcohol in the past life. The significant factors related to alcohol drinking among female senior high school was stress (Adjusted Odds Ratio [AOR] = 2.15, 95% CI = 1.29-3.58), alcohol drinking refusal self-efficacy (AOR = 2.60, 95% CI = 1.58-4.29), accessing to alcoholic beverages (AOR = 1.69, 95% CI = 1.01-2.82), offers of alcohol drinking (AOR = 1.84, 95% CI = 1.01-3.36), alcohol drinking of parental (AOR = 2.09, 95% CI = 1.16-3.78). While academic success, attitude towards alcohol drinking, peer alcohol drinking, perceived media advertising and perceived alcohol drinking regulation were not significantly related to alcohol drinking.

The findings suggested that nurses and other health care providers who are responsible for students in schools could apply these results to develop activities/ programs to reduce alcohol drinking behavior among high school students by focusing on their self-efficacy, accessing, and offers of alcohol drinking.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
สถานการณ์การดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น	11
แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดัดแอลกอฮอล์.....	13
ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง.....	19
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	37
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	41
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ส่วนที่ 2 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง	43
ส่วนที่ 3 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษา.....	43
ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มตัวอย่าง	45
5 สรุปและอภิปรายผล	49
สรุปผลการวิจัย	49
อภิปรายผลการวิจัย	50
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	54
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	55
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก	66
ภาคผนวก ข	76
ภาคผนวก ค	78
ภาคผนวก ง.....	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน.....	32
2 การจัดกลุ่มตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	41
4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	43
5 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา.....	44
6 จำนวน ร้อยละ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.	47
7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเครียดรายข้อ	85
8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายข้อ.....	86
9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายข้อ	87
10 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าถึงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายข้อ	90
11 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้โฆษณาของสื่อ รายข้อ.....	91
12 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายข้อ.....	92

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัญหาสำคัญที่นานาประเทศให้ความสนใจ เพราะเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความเจ็บป่วย ความพิการ และการเสียชีวิตของประชากรโลก (World Health Organization [WHO], 2014) จากรายงานสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2556 ขององค์การอนามัยโลก พบว่า มีผู้เสียชีวิตจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบประมาณ ปีละ 3 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5.3 ของการเสียชีวิตทั้งหมด (WHO, 2018 a) สำหรับจำนวนประชากรทั่วโลกร้อยละ 43 เป็นนักดื่มสุรา หรือประมาณ 2.3 พันล้านคน รวมทั้งยังรายงานว่า ความชุกของนักดื่มหญิงกำลังเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก (WHO, 2018 b) และจากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกปี พ.ศ. 2557 ระบุว่า ประชาชนในประเทศไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับที่ 78 ของโลก (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.), 2559; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.), 2557) และเป็นอันดับ 3 ในเอเชีย รองจากประเทศเกาหลีใต้ และญี่ปุ่น (ณัฐ ธารพานิช, 2557) โดยดื่มเฉลี่ย 7.1 ลิตรต่อคน และคิดเป็นค่าใช้จ่ายค่าสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คนละ 509 บาทต่อวัน หรือประมาณ 6,108 บาทต่อปี (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.), 2559; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.), 2557) รวมทั้งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มผู้หญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยพบว่า อัตราการดื่มของผู้หญิงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.9 ในปี พ.ศ. 2554 เป็นร้อยละ 13.0 ในปี พ.ศ. 2558 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) และพบว่า อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มสุราในนักเรียนหญิง คือ ประมาณ 19 ปีขึ้นไป (สาวิตริ อัยฉางค์กรชัย, 2559)

จากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรปี พ.ศ. 2554 ของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา [ศวส.]. (2556) พบว่า เยาวชนอายุ 15-24 ปี ดื่มเบียร์มากที่สุด ร้อยละ 46 รองลงมาคือ สุราสี (เช่น บรันดี วิสกี้) ร้อยละ 28.12 สุรากลั่นอื่น ๆ (เช่น วอดก้า ยาแดงเหล้า สุราจีน สุราแช่พื้นบ้าน และสุราผสมน้ำผลไม้เหล้าปั่น) ร้อยละ 25.88 และไวน์ ร้อยละ 0.5 และเมื่อทำการวัดปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ที่เยาวชนดื่ม พบว่า นักดื่มเยาวชนโดยรวมดื่มแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ทั้งหมด 6.92 ลิตรต่อคนต่อปี โดยนักดื่มเยาวชนหญิงดื่มเฉลี่ย 3.01 ลิตรต่อคนต่อปี (เนื้อแพรว เด็กเพ็ญฟู, ณัฐ ธารพานิช, กิจวัตร ทาเจริญ, สุขใจ ว่องไวศิริวัฒน์ และนพพล วิทย์วรพงศ์, 2559) และยังพบว่า ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ได้แก่ ความอยากลอง กลุ่มเพื่อน สังคม และวัฒนธรรม ความเชื่อ กระแสของสื่อโฆษณา ความเครียด (จักรกฤษณ์ สุขยิ่ง, 2546) และจากการศึกษา

การเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในประเทศไทย ของ สาวิตรี อัญฉกรชัย, อโนชา หมักทอง และถนอมศรี อินทนนท์ (2551) พบว่า สถานที่ที่วัยรุ่นนิยมดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด ได้แก่ ในสวนหรือไร่ นา และหอพัก โดยส่วนใหญ่ นักเรียนจะได้สุราจากผู้อื่นที่อายุมากกว่าหรือน้อยกว่า 20 ปี และยังพบว่า นักเรียนสามารถซื้อสุรา มาดื่มเอง โดยไม่ได้มีการตรวจบัตรประจำตัว โดยพบในนักเรียนหญิง ร้อยละ 6.2 นอกจากนี้วัยรุ่นยังสามารถซื้อสุราเองได้จากร้านค้า ร้านอาหารที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียนภายในรัศมีไม่เกิน 500 เมตร และใช้เวลาในการหาซื้อสุราดื่มเพียง 10-14 นาที

สำหรับจากการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) เกี่ยวกับความเชื่อ แบบแผนการดื่ม และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระยะต่าง ๆ ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า แบบแผนในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีคิกริต่ำ เช่น น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ รองลงมา คือ เบียร์ โดยเครื่องดื่มที่นิยมจะมีฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ค่อนข้างอ่อน ไม่มีผลกระทบมากหาซื้อง่าย สะดวก และผู้หญิงจะดื่มในปริมาณที่น้อยกว่าผู้ชาย และที่สำคัญยังพบว่าสถานที่ที่เริ่มดื่มครั้งแรกของผู้หญิงประมาณร้อยละ 20 ในโรงเรียนเป็นสถานที่ดื่มครั้งแรก

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิงก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านสุขภาพร่างกาย และสังคม โดยผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย ในผู้หญิงมีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่าผู้ชายในขณะที่ดื่มในปริมาณเท่ากัน เนื่องจากผู้หญิงตัวเล็กกว่า ปริมาณน้ำในร่างกายน้อยกว่า ทำให้แอลกอฮอล์ที่กระจายในเลือดมีความเข้มข้นสูงกว่า การเผาผลาญแอลกอฮอล์ที่กระเพาะอาหารโดยเอนไซม์ Alcohol dehydrogenase ซึ่งสกัดกั้นไม่ให้แอลกอฮอล์ถูกดูดซึมในผู้หญิงมี Gastric ADH ต่ำกว่าผู้ชายถึง 2 เท่า และพบว่า ผู้หญิงที่ดื่มหนัก มีอัตราการตายสูงกว่าผู้ชาย 4 เท่า ตายเพราะโรคตับแข็งสูงกว่า 2 เท่า เนื่องจากผู้หญิงมีความไวต่อโรคตับสูงกว่าเพราะฮอร์โมนเอสโตรเจนมีผลต่อสารชีวเคมีในตับ เช่น Cytochrome P450, Hepatic acid binding protein เกี่ยวกับโรคหัวใจ ผู้หญิงที่ดื่มหนักมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจรวมถึง Cardiomyopathy และความดันโลหิตสูง และเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งเต้านมเช่นเดียวกับการกินยาคุมกำเนิด และผู้หญิงที่ดื่มแอลกอฮอล์มีความบกพร่องทางเพศ ขาดประจำเดือนไปไม่ตก และหมดประจำเดือนก่อนวัยมากกว่าผู้หญิงที่ไม่ดื่ม และการดื่มเพียงเล็กน้อยในขณะที่ตั้งครรถ์เป็นผลเสียต่อทารกในครรภ์ คือ เด็กเจริญเติบโตช้าและสมองพิการ เกิดการแท้งหรือตายขณะคลอด (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2015) และผลกระทบต่อด้านสังคม ในผู้หญิงปัจจุบันพบว่า เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของสังคมไทยอย่างมาก สังเกตได้จากข้อมูลสถิติและข่าวต่าง ๆ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การติดเชื้อ HIV ของวัยรุ่น การตั้งครรถ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น การทำแท้งของหญิงตั้งครรถ์วัยรุ่น การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย การคุกคามทางเพศ

เป็นต้น เหล่านี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมเชื่อมโยงภายหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยต่างประเทศ ได้มีข้อมูลวิชาการส่วนใหญ่ได้แสดงสถานการณ์และยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่ม แอลกอฮอล์จะเพิ่มโอกาสในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากขึ้น (อรรถชัย วลีวงศ์, ทักษพล ชรรมรังสี และจินตนา จันทรโคตรแก้ว, 2557)

ด้วยความสำคัญของปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กวัยรุ่น รัฐบาล ไทยจึงมีนโยบายแห่งชาติในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างจิตสำนึกใหม่ ให้เยาวชนของชาติ ป้องกันการริเริ่มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน (ลดนักดื่ม หน้าใหม่) ลดปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยทั้งชาติ การคุ้มครองและลด ผลกระทบที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2559) ทั้งนี้แนวทางควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลที่องค์การอนามัย โลกรับรองให้เป็น “Best buy interventions” หรือมาตรการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก ที่สุด ได้แก่ 1) การควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางกายภาพ 2) การควบคุมการโฆษณา และการทำการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) การควบคุมทางภาษีและราคา (ณัฐ ธารพานิช, 2557) สำหรับประเทศไทย มีนโยบายในการควบคุมการบริโภคแก่เยาวชนในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ การกำหนดอายุขั้นต่ำ ในการซื้อหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่อายุ 18 ปี (ยงยุทธ ขจรธรรม, 2547) นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษา และฟื้นฟู สภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, 2551) รวมทั้งรัฐบาลยังได้ใช้อำนาจมาตรา 44 ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/ 2558 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 22 ตุลาคม พ.ศ. 2558) ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา พ.ศ. 2558 โดยมี เจตนารมณ์ยื่นเตือนมิให้มีสถานที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือ หอพักใกล้เคียงสถานศึกษา (ฉัตรสุมน พุทธิภิญโญ และนิทัศน์ ศิริ ไซดิรัตน์, 2562) มีการจำกัด ลด เลิก ในบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ตามแนวนโยบายการควบคุมกำกับ โดยรัฐ (Regulatory policy) (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2555)

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุ และส่งผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่า มีหลากหลายปัจจัย โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นหญิง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (วิศิษฐ์ ฉวีพจน์กำจร และณัฐจาพร พิชัยณรงค์, 2552; อัญชลิ เหมชะญาติ, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์,

2553; อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล, 2555) ความเครียด (ธนัญญา สมัย, ยุพา จิวพัฒนกุล และสมจินต์ เพชรพันธุ์ศรี, 2558; เพียงพิมพ์ ปันระสี และณรงค์ศักดิ์ หนูสอน, 2560; สิริรัฐ สุกันธา, จีรพร ศรีวัฒนาอนุกุลกิจ, สุพัฒน์ ไตวิจักษณ์ชัยกุล และวิสุทธร จิตอารี, 2550) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้การโฆษณาของสื่อ (วัลลภา กุณชาติยะ, 2557; อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ, 2553; อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล, 2555) การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (อุษฎิ อายุวัฒน์ และวณิชชา ณรงค์ชัย, 2555; บัณฑิต ศรีไพศาส และจุฬารณณ์ แก้วมุงคุณ, 2552; รัตติยา ทอนพลกรัง, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2557)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดสรรปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยปัจจัยที่คัดสรรนี้เป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีอิทธิพลสามทางของ Flay and Petraitis (1994 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) เกี่ยวกับปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ปัจจัยด้านสังคม เนื่องจากเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิงเกี่ยวกับการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิง มีจำกัดมาก อีกทั้งปัจจัยที่ศึกษา ยังไม่ครอบคลุมปัจจัยที่สำคัญเชิงบริบทในปัจจุบัน เช่น ปัจจัยทางสังคม ในขณะที่ปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงกำลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดชลบุรี โดยได้ศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม คือ ความเครียด และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีอิทธิพลสามทางของ Flay and Petraitis (1994 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) ภายใต้บริบทการศึกษาการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น ซึ่งทฤษฎีอิทธิพลสามทางได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมในการใช้สารเสพติด มีความซับซ้อนมิได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง แต่เกิดจากหลาย ๆ ปัจจัยรวมกันอย่างเป็นพลวัต โดยมีการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บุคลากร ทีมสุขภาพ ครู โรงเรียน บิดามารดา ในการดำเนินแก้ปัญหาและกำหนดแนวทางในการสร้างกลยุทธ์เพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี เพื่อให้วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

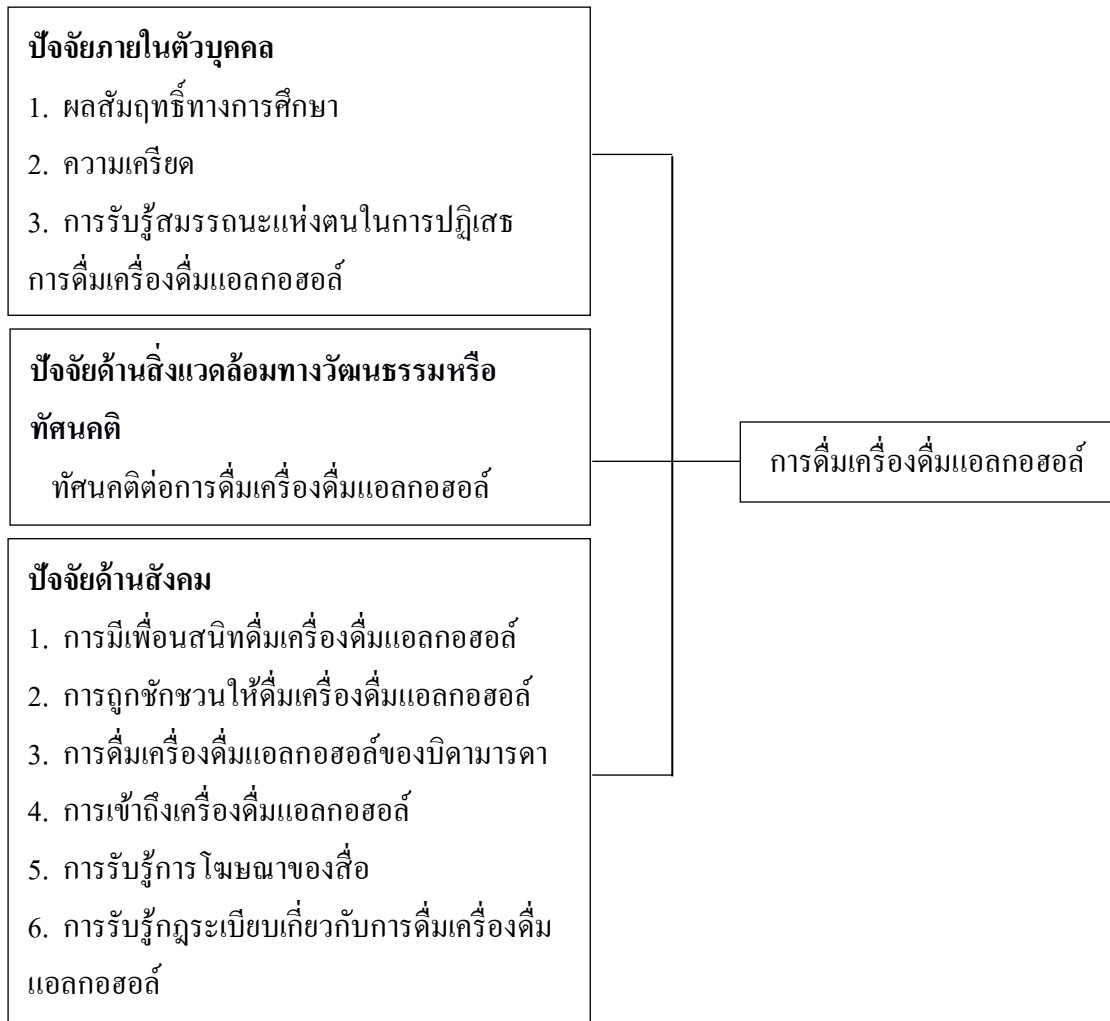
1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่ำมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง
2. นักเรียนที่มีความเครียดมากมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีความเครียดน้อย
3. นักเรียนที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่านักเรียนที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ

4. นักเรียนที่มีทัศนคติเห็นด้วยมากต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อยต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
5. นักเรียนที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีเพื่อนสนิทไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
6. นักเรียนที่ถูกชักชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่ไม่ถูกชักชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์
7. นักเรียนที่มีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
8. นักเรียนที่เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ยาก
9. นักเรียนที่มีการรับรู้การโฆษณาของสื่อสูงมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้การโฆษณาของสื่อต่ำ
10. นักเรียนที่มีการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่านักเรียนที่มีการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The theory of triadic influence [TTI]) (Flay & Petraitis, 1994 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นจากการศึกษาในบริบทของการใช้สารเสพติดต่าง ๆ ในวัยรุ่นที่เชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากอิทธิพลหลัก 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intrapersonal influences) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ (Cultural environment/ Attitudinal influences) และปัจจัยระหว่างบุคคลหรือทางสังคม (Interpersonal/ Social influences) โดยมีได้เกิดจากปัจจัยเพียงตัวใดตัวหนึ่ง แต่มักเกิดพร้อมกัน หรือร่วมกัน และเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงเกิดจากพหุปัจจัยทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยปัจจัย

ภายในตัวบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ และปัจจัยด้านสังคมที่ทำการศึกษาคั้งนี้ ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และพบว่าปัจจัยนี้มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจัยที่ศึกษาตามทฤษฎีสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาใน โรงเรียนรัฐบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 18 (สพม.18) ในปี พ.ศ. 2562 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปรตาม ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง เกรดเฉลี่ยรวมของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษาที่ผ่านมา

ความเครียด หมายถึง อาการ ความรู้สึก หรือสภาวะทางอารมณ์ ที่เกิดในระยะ 2-4 สัปดาห์ ได้แก่ ปัญหาการนอน การมีสมาธิน้อยลง อาการหงุดหงิด/ กระวนกระวาย/ ว้าวุ่นใจ ความรู้สึกเบื่อ เซ็ง การไม่อยากพบปะผู้คน วัดโดยใช้แบบประเมินความเครียดของ กรมสุขภาพจิต (2559)

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การที่นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความมั่นใจ หรือความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ในการทำบอกหรือพูดปฏิเสธในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วัดโดยแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553)

ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552)

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การมีเพื่อนดื่มเป็นบางครั้งเฉพาะโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงฉลอง งานสังสรรค์ต่าง ๆ ดื่มเป็นประจำ ดื่มนานครั้งเกิน 6 เดือน และไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชีวิต วัดโดยใช้แบบสอบถามของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553)

การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การถูกชักชวน โน้มน้าว หรือได้รับการพุดสนับสนุนจากเพื่อน และต้องการให้เป็นที่ยอมรับ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของเยาวชนชายและหญิง ด้วยเหตุผลคือ เพื่อชักชวนและมักดื่มกับเพื่อน โดยดื่มกันที่บ้านเพื่อนให้นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วัด โดยใช้แบบสอบถามของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553)

การดื่มเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา หมายถึง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา คือ การดื่ม/ ไม่ดื่ม

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การรับรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความอยากง่ายเพียงใดในการหาซื้อเพื่อนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย ทำให้นักเรียนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น วัด โดยใช้แบบสอบถามของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553)

การรับรู้การโฆษณาของสื่อ หมายถึง การได้รับ ได้ยิน/ ได้เห็น หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นป้ายโฆษณา สื่ออินเทอร์เน็ต วัด โดยใช้แบบสอบถามการเข้าถึงสื่อของ รัตติยา ทอนพลกรัง และคณะ (2557)

การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การที่นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับรู้เกี่ยวกับกฎหมายและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสุรา รวมทั้งกฎระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังมี พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีการห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ราชการ ได้แก่ โรงเรียน อันเป็นการผิดต่อหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เนื่องจากสุราทำให้ขาดสติ วัด โดยใช้แบบสอบถามการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุราของ รัตติยา ทอนพลกรัง (2557)

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การมีประสบการณ์เคยดื่ม หรือไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงชีวิตที่ผ่านมา วัด โดยใช้แบบสอบถามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553)

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มทุกชนิดที่มีส่วนผสมของเอทิลแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ และเมื่อดื่มเข้าไปแล้วส่งผลต่อร่างกาย เมื่อหยุดดื่มแล้วจะมีปฏิกิริยาทางร่างกายเกิดขึ้นของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และวิจัย
ที่เกี่ยวข้องโดยเรียบเรียงเนื้อหาเสนอตามลำดับซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง
2. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
 - 2.1 ความหมายของวัยรุ่น
 - 2.2 พัฒนาการของวัยรุ่นหญิง
3. แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - 3.1 ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - 3.2 ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - 3.3 ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - 3.4 แบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง
 - 3.5 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง
4. ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง
5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง

สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย พบว่า ปริมาณการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์เฉลี่ยของประชากรไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีความรุนแรงในการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์มากกว่าค่าเฉลี่ยระดับนานาชาติ 2 เท่า (ทักษพล ธรรมรังสี, 2555) สำหรับในประเทศไทย
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอันดับ 1 ทำให้เกิดการเสียชีวิตของประชากร
(ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา [ศวส.], 2559) และการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปี
ขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2557 พบว่า ผู้หญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ในช่วง 10 ปี)
อัตราการดื่มสุราของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ดื่มสุรา จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้หญิงมีอัตรา
การดื่มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2554 พบร้อยละ 10.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0 ในปี พ.ศ. 2558) (สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ, 2561) และพบว่า ประชากรหญิงของไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84) ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นาน ๆ ครั้ง โดยร้อยละ 30 ดื่มเพียง 1-3 ครั้งต่อปี ทั้งการดื่มในชีวิต ดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา และดื่ม อย่างหนัก เพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. 2559 (สาวิตรี อัยฉางค์กรชัย, 2559)

สรุป การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่นหญิง มีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2554 พบร้อยละ 10.9 เพิ่มเป็นร้อยละ 12.9 ในปี พ.ศ. 2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

ความหมายของวัยรุ่น

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2001) ได้ให้คำจำกัดความของวัยรุ่น (Adolescents) หมายถึง วัยหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจอย่างมาก นอกจากนี้วัยรุ่นยังมีประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงในความคาดหวัง และข้อกีดขวางทาง สังคม การเติบโต และพัฒนาการทางกายภาพนั้นมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางเพศ ซึ่งมัก นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดด้วยความรู้สึกของการรับรู้ด้วยตนเอง

กรมสุขภาพจิต (2559) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่น หมายถึง ระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลง วัยที่บุคคลมีการเจริญเติบโต และวุฒิภาวะจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เป็นช่วงรอยต่อของชีวิตที่มีผล ต่อสุขภาพวัยรุ่นโดยตรงหลายประการ ช่วงนี้ของชีวิตวัยรุ่นถือเป็นระยะของการเปลี่ยนแปลงที่มากที่สุด ในชีวิตระยะหนึ่ง ทั้งด้านการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ จิตสังคม และพฤติกรรม ถือเป็นระยะ ในการเตรียมตัวเพื่อการมีหน้าที่รับผิดชอบสูงขึ้น เป็นเวลาที่ต้องการการดูแลสุขภาพในหลาย ๆ ด้าน

สรุป วัยรุ่นหมายถึง ช่วงวัยอายุ 10-19 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีผลต่อการดำเนินชีวิต

พัฒนาการของวัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสมองการรู้คิดของ วัยรุ่น ที่สำคัญดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย (Physical development) ในวัยรุ่นหญิง จะมีอาการแสดงแรก ได้แก่ การมีเต้านม พบว่าเกิดจากฮอร์โมน Estradiol จากรังไข่ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นมากกว่า 10 พก./มล. กระตุ้นการเจริญของเนื้อเยื่อที่เต้านม จึงตรวจพบการมีเต้านม ฮอร์โมน Estradiol กระตุ้นการเจริญเติบโตของร่างกายทำให้มีความสูงที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และการทำงานของประสานกันของฮอร์โมน Follicle stimulating hormone [FSH], Luteinizing hormone [LH] จากต่อมใต้สมอง และฮอร์โมน Estradiol จาก Ovarian follicle ทำให้เกิดการตกไข่ และมีประจำเดือน ส่วนผลของฮอร์โมน Estradiol ต่อการเจริญเติบโตในช่วงท้าย จะทำให้การเจริญเติบโตของกระดูกยาว และหยุดสูง (รศวันต์ อาริมิตร, สุภิญญา อินอิ้ว, บุญยี่ มานะบริบูรณ์, ศิริไชย หงส์สงวนศรี และสมจิตร์ จารุรัตนศิริกุล, 2559)

2. พัฒนาการด้านจิตใจและสังคม (Adolescent psychosocial development) ในวัยรุ่นจะมีการคิดวิเคราะห์ตามจริงได้เอง มองการณ์ไกล มีมุมมองที่ตรงกับความจริง ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ประเมินสถานการณ์ได้ดี ตัดสินใจได้ด้วยเหตุผลมากขึ้น มีอุดมการณ์ เข้าใจศีลธรรมจรรยา และกฎหมาย เข้าใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่เกิดขึ้น เป็นตัวของตัวเองมองศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง มีจุดยืนของตนเองและเข้าใจผู้อื่นด้วย รับฟังและเข้าใจผู้ปกครองมากขึ้น เพื่อนมีความสำคัญลดลง เริ่มมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งมากขึ้นแบบคนรักคนรู้ใจ มีอัตลักษณ์ทางเพศของตัวเอง หากมีแฟนมักมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งซึ่งประกอบด้วยความรักและความรับผิดชอบมากขึ้น วางแผนอนาคตร่วมกัน มีการตัดสินใจเรื่องอาชีพและอนาคต (รศวันต์ อาริมิตร และคณะ, 2559)

3. พัฒนาการของสมองและการรู้คิดในวัยรุ่น (Adolescent brain and cognitive development) ในช่วงของวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงของสมองอย่างมากในหลาย ๆ ส่วน ซึ่งมีผลต่อการคิด ตัดสินใจ และควบคุมอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดอีกส่วนหนึ่งในวัยรุ่น คือ การพัฒนาถึงวุฒิภาวะของ Limbic และ Paralimbic ที่เกี่ยวกับความอยากความต้องการรวมถึงสมองส่วน Amygdala, Ventral striatum, Orbitofrontal cortex, Medial PFC, Superior temporal sulcus ซึ่งเกี่ยวกับสิ่งเร้าทางอารมณ์ ความอยาก ความต้องการ อยากเอาชนะ อยากหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ การเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน โดยยอมเสี่ยงทั้งร่างกาย เสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีมากที่สุดในช่วงวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง เนื่องจากสมองส่วน limbic system พัฒนาก่อนสมองส่วนหน้า จึงอาจทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น ลองใช้สารเสพติด เล่นกีฬาผาดโผน ซึ่งทำให้เกิดความตื่นเต้นทำทายเป็นแต่เมื่อสมองส่วนหน้าพัฒนาถึงวุฒิภาวะจะช่วยให้วัยรุ่นรู้จักคิดถึงผลเสียที่จะตามมา คิดล่วงหน้า วางแผนรอบคอบ ควบคุมตัวเองได้และหยุดพฤติกรรมเสี่ยง (รศวันต์ อาริมิตร และคณะ, 2559)

สรุป พัฒนาการของวัยรุ่น เป็นวัยที่อยู่ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะร่างกายเต็มที่ ทุกสัดส่วน และพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการด้านร่างกายวัยรุ่นหญิงจะมีอาการแสดงแรก ได้แก่ การมีเต้านม พัฒนาการด้านจิตใจและสังคมวัยรุ่นจะมีการคิดวิเคราะห์ตามจริงได้เอง มองการณ์ไกล มีมุมมองที่ตรงกับความจริง ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง พัฒนาการของสมองและการรู้คิดในวัยรุ่นของวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงของสมองอย่างมากในหลาย ๆ ส่วน ซึ่งมีผลต่อการคิด ตัดสินใจ และควบคุมอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดอีกส่วนหนึ่งในวัยรุ่น คือ การพัฒนาถึงวุฒิภาวะของ Limbic และ Paralimbic

แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2001) ได้ให้ความหมายว่า เป็นของเหลวที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ชนิดค้ำและเอทานอล ให้เพื่อค้ำ ส่วนใหญ่ได้มาจากการหมัก หรือได้จากการหมักแล้วกลั่น

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 (2551) กล่าวไว้ว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายความว่า สุราตามความหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ [สคอ.] (2554) ให้ความหมายของสุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ปริมาณไม่เกิน 60 ดีกรี อยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถค้ำได้ เป็นสิ่งเสพติดชนิดหนึ่งเมื่อค้ำสะสมติดต่อกันระดับหนึ่งจะเกิดการติดสุรา ซึ่งเมื่อหยุดค้ำแล้วจะมีปฏิกิริยาทางร่างกายเกิดขึ้นที่เรียกว่า ลงแดง

นุชรินทร์ แก้วกล้า (2555) ให้ความหมายของสุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่มีการผลิตมาจากพืชชนิดต่าง ๆ เช่น ผลองุ่น ผลเบอร์รี่ ข้าว และข้าวโพด และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ค้ำกันทั่วไป ได้แก่ ไวน์ เบียร์ วิสกี้ บรั่นดี เหล้าจีน เหล้ารัม แชมเปญ สาโท กระแช่ อุ น้ำตาลเมา สาเก ไวน์คูลเลอร์ สปาร์คกลิ้ง คอนยัค ตากีล่า เหล้าขาว เป็นต้น

สรุป เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มทุกชนิดที่มีส่วนผสมของเอทิลแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ และเมื่อค้ำเข้าไปแล้วส่งผลต่อร่างกาย เมื่อหยุดค้ำแล้วจะมีปฏิกิริยาทางร่างกายเกิดขึ้นที่เรียกว่า ลงแดง

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามกรรมวิธีในการผลิต (รัตนภรณ์ กิจเชื้อ, ขนิษฐา เทนอิสสระ, รัชชัช ธิรสิลาเวทย์ และสุรัชญ์ลักษณ์ คณาศิริ 2555, พรนภา หอมสินธุ์, 2558) มีรายละเอียดดังนี้

1. สุราที่ได้จากการแช่ หรือการหมัก (Fermentation) คือ สุราที่ได้จากการหมักวัตถุดิบกับราหรือยีสต์ ไม่ได้เกิดจากการกลั่น นอกจากนี้ยังรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้วซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี เช่น ไวน์ สาโท อุ กระแช่ ไวน์คูลเลอร์ ไวน์ เบียร์ เป็นต้น

2. สุราที่ได้จากการกลั่น (Distillation) คือ การนำเอาสุราแช่มากลั่นเพื่อให้ได้ปริมาณแอลกอฮอล์ที่สูงขึ้น รวมถึงสุรากลั่นที่ผสมกับสุราแช่แล้วซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี เช่น บรั่นดี วิสกี้ วอดก้า เหล้าขาว เป็นต้น

การค้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี มีผลต่อสุขภาพร่างกายของผู้บริโภค

ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ไวน์ (Wine) เป็นสุราหมักชนิดหนึ่งที่ใช้องุ่นเป็นวัตถุดิบในการหมักโดยทำการหมักองุ่นด้วยเชื้อยีสต์ ซึ่งจะเปลี่ยนน้ำตาลในองุ่นไปเป็นแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ไวน์ยังสามารถได้จากการหมักน้ำผลไม้ชนิดอื่น ๆ อีก เช่น หม่อน มะยม กระท้อน สับปะรด กระจับปี่ ลิ้นจี่เชอร์รี่ แอปเปิ้ล กล้วยหอม เป็นต้นแต่จะให้กลิ่นและรสชาติที่แตกต่างกันโดยจะเรียกไวน์เช่น เดียวกันแต่จะเรียกชื่อผลไม้ชนิดนั้น ๆ ตามไปด้วย เช่น ไวน์หม่อน ไวน์มะยม เป็นต้น มีปริมาณแอลกอฮอล์ ร้อยละ 10-15 สามารถแบ่งได้หลายกลุ่มหรือหลายชนิดตามเทคนิคการผลิต ความหวานหรือสีของไวน์ ดังนี้

1. แบ่งตามเทคนิคการผลิต ได้ 3 ชนิด ดังนี้

1.1 Table wine (Still wine or natural wine) เป็นไวน์แท้หรือไวน์ธรรมชาติหรือไวน์นิ่ง ไม่มีฟองก๊าซ โดยแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1.1.1 ไวน์แดง (Red wine) วัตถุดิบหลักที่นำมาผลิตไวน์แดงนั้นคือ องุ่นแดงหรือองุ่นม่วง

1.1.2 ไวน์ขาว (White wine) วัตถุดิบหลักที่นำมาผลิตไวน์ขาวนั้นคือ องุ่นขาวหรือองุ่นเขียว ไวน์ขาวมีความแตกต่างจากไวน์แดง คือ องุ่นที่นำมาผลิตจะเป็นองุ่นขาวหรือองุ่นเขียว ส่วนขั้นตอนการหมักไวน์ขาวจะไม่หมักรวมกับเปลือกและก้านขององุ่น

1.1.3 ไวน์ชมพู (Rose wine) มีความแตกต่างจากไวน์ขาวเนื่องจากใช้องุ่นแดงในการผลิต ส่วนขั้นตอนการหมักไวน์ชมพูจะหมักทั้งเปลือกและก้านเป็นระยะเวลาประมาณ 21 ชั่วโมงแล้วแยกเศษเปลือกและก้านออก ส่วนวิธีการผลิตขั้นตอนอื่น ๆ จะใช้วิธีเดียวกันกับการผลิตไวน์แดง

1.2 Fortified wine คือ ไวน์ที่มีการเติมแอลกอฮอล์จากบรั่นดีหรือวอดก้าในระหว่างการผลิตเพื่อให้มีปริมาณแอลกอฮอล์สูงขึ้น (ปริมาณเกินกว่า 15 ดีกรี)

1.3 Sparkling wine คือ ไวน์ที่มีฟองก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นไวน์ที่ผ่านการหมักแบบธรรมชาติและหมักต่อไปอีกในขวดด้วยการเติมน้ำตาลและยีสต์จนเกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์แล้วขจัดยีสต์ออกไป หรือมีการอัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้าไปก่อนบรรจุขวด ซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์ใกล้เคียงกับ Table wine โดยไวน์ชนิดนี้จะมีความซ่าที่รู้จักกันดีคือ แชมเปญ

2. แบ่งตามรสชาติ

2.1 Sweet wine คือ ไวน์หวานที่มีปริมาณน้ำตาลสูง มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำประมาณร้อยละ 8-10

2.2 Dry wine คือ ไวน์จืดที่ไม่มีรสหวานหรือมีรสหวานน้อยมาก มีปริมาณแอลกอฮอล์เช่นเดียวกับ Table wine

2.3 Dessert wine คือ ไวน์ที่ปล่อยให้เชื้อยีสต์เปลี่ยนน้ำตาลในน้ำองุ่นหมักจนหมด และปล่อยให้ไวให้ตกตะกอนไปพร้อมกับสารแขวนลอยอื่น ๆ ไวน์ชนิดนี้อาจมีรสขมเนื่องจากการหมักบ่มของเชื้อยีสต์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์สูงประมาณร้อยละ 15

3. แบ่งตามสี

3.1 White wine คือ ไวน์ขาวที่ได้จากการหมักน้ำองุ่นขาว มักมีสีขาวใสหรือมีสีเหลืองอ่อนจนถึงเหลืองอำพัน

3.2 Rose wine หรือ Pink wine คือ ไวน์ชมพูที่ได้จากการหมักน้ำองุ่นพันธุ์สีชมพู มักมีสีชมพูอ่อนจนถึงสีชมพูเข้ม

3.3 Red wine คือ ไวน์แดงที่ได้จากการหมักน้ำองุ่นแดง มักมีสีแดงจนถึงสีม่วง เบียร์ เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดหนึ่ง que เรียกว่า สุราแช่ ซึ่งมีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม โดยที่แอลกอฮอล์ได้มาจากการหมักบ่ม เกิดจากการหมักน้ำตาลที่ได้จากการเปลี่ยนแป้งของเมล็ดธัญพืช ข้าวมอลต์ โดยทั่วไปมีแอลกอฮอล์ประมาณร้อยละ 4-6 ซึ่งจำแนกได้ตามชนิดของเชื้อยีสต์ที่ใช้ในการหมัก ดังนี้

1. การหมักโดยเชื้อยีสต์ที่ลอยตัวอยู่บนผิวหน้าเบียร์เมื่อเสร็จสิ้นการหมักเรียกยีสต์ชนิดนี้ว่า ท็อป ยีสต์ (Top yeast) เบียร์ที่ได้จากการหมักโดยเชื้อยีสต์ประเภทนี้เป็นพวกวิทเบียร์ (Wheat beer) ไวท์เบียร์ (White beer) อัลท์เบียร์ (Alt beer) เคล็ช (Koelsch) เอล (Ale) พอร์ทเทอร์ (Porter) และสเตาท์ (Stout)

2. การหมักเบียร์โดยเชื้อยีสต์ที่จมลงสู่ก้นถังหมักซึ่งเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการหมักเรียกยีสต์ชนิดนี้ว่า บ๊อตทอมยีสต์ (Bottom yeast) เบียร์ที่ได้จากการหมักโดยเชื้อยีสต์ประเภทนี้เป็นพวก ลากเกอร์เบียร์ (Lager beer) พิลเซนเบียร์ (Pilsen beer) เบียร์ดำ (dark beer) บ็อคเบียร์ (Bock beer) ไอซ์เบียร์ (Ice beer) เบียร์ที่ปราศจากแอลกอฮอล์ (Alcohol free beer) และไดเอทเบียร์ (Diet beer)

นอกจากนี้ยังจำแนกตามสีและรสชาติของเบียร์ เช่น เบียร์ดำ ทำมาจาก มอลต์ดำ หรือคาราเมลมอลต์ ซึ่งทำให้เบียร์มีสีดำ จึงเรียกว่า เบียร์ดำ (Dark beer) เช่น เบียร์สเตาท์ (Stout) มีรสชาติและกลิ่นหอมคล้ายน้ำตาลไหม้บางชนิดมีรสชาติเฉพาะตัวเช่น วิทเบียร์ (Wheat beer) ซึ่งมีกลิ่นหอมของข้าวสาลีและมีก๊าซคาร์บอน ไดออกไซด์สูง บางครั้งแยกตามความหวานของน้ำตาลเมื่อเริ่มต้นการหมัก เช่น ลากเกอร์เบียร์ (Lager beer) โดยทั่วไปจะมีน้ำตาลเริ่มต้นประมาณร้อยละ 11 พิลเซนเบียร์ (Pilsen beer) มีน้ำตาลเริ่มต้นประมาณร้อยละ 12 พวกเบียร์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์สูง ๆ เช่น บ็อคเบียร์ (Bock beer) หรือสตรองเบียร์ (Strong beer) จะมีน้ำตาลเริ่มต้นประมาณร้อยละ 13-16 เป็นต้น

บรันดี เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้จากการกลั่นของการหมักน้ำผลไม้ต่าง ๆ หรือไวน์ต่าง ๆ เช่น องุ่น แอปเปิล เมื่อผลิตจากองุ่นจะเรียกว่า บรันดี แต่ถ้าผลิตจากผลไม้อื่นจะเรียกชื่อตามผลไม้ นั้น ๆ ซึ่งมีกรรมวิธีการผลิตโดยการหมักน้ำองุ่นแล้วนำมากลั่นจากนั้นนำไปบ่มต่อในถังโอ๊ค ซึ่งจะทำให้ระดับแอลกอฮอล์ที่มีอยู่เดิมลดลง ยิ่งบ่มไว้นานระดับแอลกอฮอล์ก็จะลดต่ำลงไปเรื่อย ๆ บรันดีบางตัวเมื่อบ่มเกิน 50 ปีขึ้นไปจะมีระดับแอลกอฮอล์ลดลงต่ำกว่า 40 ดีกรี และเมื่อบรรจุขวดจะมีแอลกอฮอล์เพียง 36 ดีกรีเท่านั้นอันจะทำให้บรันดีมีความพิเศษเฉพาะตัวและมีความสุขุม นุ่มนวลจากการเก็บบ่มอันยาวนาน ส่วนบรันดีที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณร้อยละ 35-50 สามารถแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. บรันดีพื้นเมือง (Domestic brandy) คือ บรันดีที่ผลิตจากองุ่นแล้วนำมากลั่นเป็นบรันดีอีกครั้ง เช่น บรันดีไทย (Regency brandy) บรันดีเยอรมัน (German brandy) เป็นต้น
2. บรันดีมาตรฐาน (Regular brandy) ส่วนมากเป็นบรันดีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ
3. บรันดีเกรดสูง (Premium brandy) เป็นบรันดีราคาแพงที่เก็บบ่มไว้นานถึงไม้โอ๊คเป็นระยะเวลายาวนาน โดยระบุคุณภาพเป็นอักษรย่อหรือชื่อพิเศษ เช่น คอนยัค (Cognac) อาร์มาญัค (Armagnac) เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีบรันดีผลไม้ (Fruit brandy) ซึ่งเป็นบรันดีที่ทำจากผลไม้อื่น ๆ ที่ไม่ใช่องุ่น ซึ่งจะให้กลิ่นรสแตกต่างกันไป แบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. บรันดีผลไม้สีขาว (White fruit brandy) ผลิตจากการกลั่นผลไม้โดยไม่ต้องบ่มในถังไม้ ซึ่งจะให้กลิ่นหอมและรสของผลไม้ชนิดนั้น ๆ
 2. บรันดีผลไม้ที่มีสี (Colour fruit brandy) ผลิตจากการกลั่นผลไม้แล้วนำไปเก็บบ่มในถังไม้โอ๊คผลไม้ที่นิยมนำมากลั่น เช่น แอปเปิล เชอร์รี่ พลัมแพร์ และราสเบอร์รี่
- วิสกี เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้จากการกลั่นจากธัญพืชซึ่งหมักเอาไว้ในถังไม้โอ๊คเป็นเวลานานหลายปี ธัญพืชที่ใช้ทำวิสกีได้แก่ ข้าวบาร์เลย์ ข้าวมอลต์ ข้าวไรย์ ข้าวสาลี และข้าวโพด โดยทั่วไปมีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณร้อยละ 40-50 ซึ่งแบ่งได้หลายประเภท เช่น Grain whisky, Pure malt whisky, Single malt whisky เป็นต้น

ยีน เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้จากการกลั่นของการหมักกากน้ำตาลและเมล็ดธัญพืช เช่น เมล็ดข้าวโพด เมล็ดข้าวบาร์เลย์ เมล็ดข้าวไรย์ เป็นต้นซึ่งเป็นสุราขาวใสไม่มีสีที่มีความลงตัวระหว่างความไครย (Dry) หรือไม่หวาน มีกลิ่นรสหอมสดชื่นของสมุนไพรและเครื่องเทศนานาชนิด ซึ่งทำให้ยีนมีความแตกต่างจากสุราทั่วไป ปัจจุบันนิยมผลิตกันมากขึ้นในหลาย ๆ ประเทศ การเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตและส่วนผสมจะทำให้กลิ่นและรสชาติมีความแตกต่างกันออกไป

รัม เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้โดยการกลั่น ซึ่งมีวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต คือน้ำตาลจากอ้อย (Sugar cane) และกากน้ำตาลจากอ้อย เส้นผ่าของรัมอยู่ที่กลิ่นหอมของน้ำตาลอ้อยที่เจือจางอยู่ในน้ำรัม ต้องใช้ความละเอียดอ่อนในการผลิตเพื่อเก็บรักษาคุณสมบัตินี้ไว้ให้ดีที่สุด ซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์ร้อยละ 40 แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. White rum หรือ Light rum (รัมสีขาว) ในขบวนการผลิตคืออกเทลจะเรียก White ว่า Clear เป็นรัมที่มีสีใส

2. Silver rum คือ รัมชนิดต้องเก็บบ่มในถังไม้เพื่อให้เกิดกลิ่นรสดีขึ้น เหมาะสำหรับนำไปผสมคืออกเทลที่ไม่ต้องการให้สีเปลี่ยน

3. Gold rum (รัมสีทอง) เป็นรัมที่มีสีเหลืองใส ได้จากการเก็บบ่มไว้ในถังไม้เพื่อให้เกิดสี หรือมีการผสมสี กลิ่น รส ด้วยคาราเมล (Caramel) ที่ได้จากการเคี่ยวน้ำตาล เป็นสีเหลืองทอง เพื่อให้ได้เหล้ารัมที่มีสี กลิ่น และรสชาติมากขึ้น

4. ดาร์ค รัม (Dark rum) เป็นรัมที่มีสีดำ ได้จากการเก็บบ่มไว้ในถังไม้เพื่อให้เกิดสี มีการผสมกับคาราเมลที่ได้จากการเคี่ยวน้ำตาลจนเป็นสีดำเกือบไหม้จะได้สี กลิ่นและรสชาติมากขึ้น

วอดก้า เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้จากการหมักแล้วนำไปกลั่นโดยวัตถุดิบในการผลิต ได้แก่ มันฝรั่ง เมล็ดข้าวโพดและเมล็ดข้าวสาลี (Wheat) แต่ส่วนมากจะใช้ธัญพืชในการผลิต จึงทำให้มีสีขาวใสและมีกลิ่นเพียงเล็กน้อย โดยทั่วไปมีปริมาณแอลกอฮอล์ร้อยละ 40-60 แต่ถ้าดูตามกฎหมายที่ระบุความเป็นเหล้าวอดก้าแล้วอาจจะไม่รู้สึกรสขมเพราะวอดก้าตามกฎหมายจะต้องไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส แต่เอกลักษณ์เหล่านี้ทำให้วอดก้าเป็นเหล้าที่ใช้ผสมที่ดีที่สุด เพราะแอลกอฮอล์บริสุทธิ์จะช่วยเน้นรสชาติของสิ่งที่ผสมลงไปทำให้เกิดความหอมหวานยิ่งขึ้น และใช้ผสมกับสุราอื่น ๆ ได้ทุกชนิด นอกจากนี้วอดก้ายังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเมื่อบริโภคแล้วจะทำให้เกิดอาการเมาค้างในวันรุ่งขึ้นได้น้อยที่สุด

สุราขาว หรือ เหล้าขาว เป็นสุราที่ปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งผสมปรุงแต่ง มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ทำสุราขาว ได้แก่ กากน้ำตาล ปลายข้าว น้ำตาลมะพร้าว ตาลโตนด หรือน้ำหวานจากพืชตระกูลปาล์ม เป็นต้นเป็นสุราที่มีการควบคุมการหมัก และการกลั่นอย่างพิถีพิถัน มีการตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพทุกขั้นตอนในกระบวนการผลิตโดยห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยและได้รับการอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยน้ำที่นำมาใช้ในการปรุงแต่งหรือปรับดีกรีสุราจะต้องเป็นน้ำที่สะอาดปราศจากแร่ธาตุ

แบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง

จากการศึกษาเรื่องความเชื่อ แบบแผนการดื่ม และปัจจัยทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์

(2552) พบว่า แบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิง พบว่า นิยมดื่มน้ำผลไม้ผสม แอลกอฮอล์มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เบียร์ ไวน์ เหล้าปั่น และกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงให้เหตุผล ในการเลือกดื่มคล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่คำนึงถึงรสชาติมากที่สุด รองลงมา คือ เครื่องดื่มนั้นต้องมีฤทธิ์อ่อนดื่มแล้วไม่มีผลกระทบมาก และสามารถหาซื้อได้สะดวก ในการดื่มครั้งแรกนี้ส่วนใหญ่ ดื่มไม่เกิน 5 แก้ว และผู้หญิงจะดื่มน้อยกว่าผู้ชาย ซึ่งผู้หญิงจะดื่มไม่มาก คือ ประมาณครึ่งแก้วหรือ ดื่มเพียง 1-2 แก้วต่อครั้งเท่านั้น สำหรับผู้ร่วมดื่มส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60 ถึง 70 ทั้งในผู้ชาย และผู้หญิงคือเพื่อน โดยโอกาสสำคัญที่ผู้หญิงดื่มคือ เข้าสังคม ร้อยละ 65.3 สังสรรค์ร่วมกับครอบครัว ร้อยละ 17.3 และการถูกเพื่อนชักชวนดื่ม ร้อยละ 14.3 ส่วนสถานที่ผู้หญิงใช้ทดลองดื่มครั้งแรก ร้อยละ 2.0 ได้แก่ โรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ในการทดลองดื่ม และผู้หญิงมีการดื่มกับญาติพี่น้อง/ ผู้ปกครองมากที่สุด (ร้อยละ 69.6) และเวลาในการดื่มของผู้หญิงส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90 คือ ช่วงเวลาเย็นหรือกลางคืน และวิธีที่เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิง ได้แก่ การซื้อจากร้านค้า ต่าง ๆ และมีคนอื่นจัดหาให้ คิดเป็นร้อยละ 61.5 และ 27.8 สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นในเพศหญิงคือ พบว่า ไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เป็นปกติร้อยละ 13.3 รองลงมา ได้แก่ ถูกผู้ปกครอง ตำนิ เงินไม่พอใช้ และขาดเรียน

ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง

1. ผลกระทบทางร่างกาย พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลต่อสุขภาพเชิงลบ มากกว่าเชิงบวก ก่อให้เกิดภาวะโรค ได้แก่ โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง โรคซึมเศร้า โรคมะเร็งเต้านม โรคมะเร็งกล่องเสียง โรคมะเร็งตับอ่อน เป็นต้น และการบาดเจ็บ เป็นอันดับต้น ๆ จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุของ ความเจ็บป่วยกว่า 200 โรค ทำให้มีผู้เสียชีวิตทั่วโลกประมาณปีละ 3.3 ล้านคน และก่อให้เกิด ความสูญเสียทางสุขภาพเท่ากับร้อยละ 5.9 ของภาวะโรคทั่วโลก โรคที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริโภค แอลกอฮอล์โดยตรง คือ โรคตับแข็ง ในประเทศไทยยังพบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิด การเสียชีวิตของประชากรไทย และเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอันดับหนึ่งในเพศชาย (กองสุขศึกษา, 2558) และผู้หญิงที่ดื่มแอลกอฮอล์อาจมีความบกพร่องทางเพศ ขาดประจำเดือนไปไม่ตก และหมด ประจำเดือนก่อนวัยมากกว่าผู้หญิงที่ไม่ดื่ม และการดื่มเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ตั้งครรถ์เป็นผลเสีย ต่อทารกในครรภ์ คือ เด็กเจริญเติบโตช้าและสมองพิการ เกิดการแท้งหรือตายขณะคลอด (อรรถวิวัฒน์, จินตนา จันทร โคตร์แก้ว, สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ชรรมรังสี, 2558)

2. ผลกระทบด้านสังคม ในผู้หญิงที่ปัจจุบันพบว่า เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ของสังคมไทย สังเกตได้จากข้อมูลสถิติและข่าวต่าง ๆ เช่น อุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ การทะเลาะวิวาทหลังการดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การติดเชื้อ HIV ของวัยรุ่น การตั้งครรถ์

ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น การทำแท้งของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย การคุกคามทางเพศ เป็นต้น เหล่านี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมเชื่อมโยงภายหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (อรัทัย วลีวงศ์ และคณะ, 2557)

สรุป การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิง นิยมดื่มน้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์มากที่สุด และผู้หญิงให้เหตุผลในการเลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คำนึงถึงรสชาติมากที่สุด ในการดื่มครั้งแรกของผู้หญิงจะดื่มไม่มาก คือประมาณครึ่งแก้วหรือดื่มเพียง 1-2 แก้วต่อครั้งเท่านั้น โอกาสสำคัญที่ผู้หญิงดื่มคือ เข้าสังคม และสถานที่ผู้หญิงใช้ทดลองดื่มครั้งแรกได้แก่โรงเรียน เวลาในการดื่มของผู้หญิง คือช่วงเวลาเย็นหรือกลางคืน วิธีที่เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิง ได้แก่ การซื้อจากร้านค้าต่าง ๆ และมีคนอื่นจัดหาให้ และผลกระทบที่เกิดขึ้นในเพศหญิง คือ พบว่าไม่สามารถทำกิจกรรมประจำวันได้เป็นปกติ และพบว่า ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิง ส่งผลทั้งทางร่างกายและสังคม

ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง

ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The theory of triadic influence [TTI]) พัฒนามาจากการบูรณาการทฤษฎีทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงจากหลายทฤษฎีเพื่ออธิบายพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสุขภาพของวัยรุ่นในปี ค.ศ. 1993 จากบริบทการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นด้วยการบูรณาการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจากทฤษฎีระดับเล็ก (Micro-theory) หลายทฤษฎีเข้าด้วยกัน (Flay & Petraitis, 1994) ได้นำข้อสันนิษฐานจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior) ซึ่งเป็นปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมในระดับบุคคลและมีขนาดอิทธิพลสูงต่อการแสดงพฤติกรรมมาเป็นหลักในการอธิบายพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสุขภาพวัยรุ่น กล่าวคือ ทฤษฎีอิทธิพลสามทางเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมสุขภาพของวัยรุ่นถูกควบคุมโดยตรงจากการตัดสินใจหรือความตั้งใจ ซึ่งการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมได้รับอิทธิพลจากทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Health-related attitude) ความเชื่อตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social normative beliefs) และการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy) ในการควบคุมการแสดงพฤติกรรม Flay and Petraitis (1994) ยังสันนิษฐานอีกว่าทัศนคติ ที่มีต่อพฤติกรรม ความเชื่อตามบรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้สมรรถนะแห่งตน มาจากอิทธิพล 3 กลุ่มหลักที่มีจุดกำเนิดแตกต่างกัน และอิทธิพลทั้ง 3 กลุ่มนี้ส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยต่าง ๆ มายังทัศนคติที่มีต่อการแสดงพฤติกรรม ความเชื่อตามบรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้สมรรถนะแห่งตน

ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง ครอบคลุม 2 มิติ มิติแรกกล่าวถึงปัจจัยจากอิทธิพล 3 กลุ่ม ได้แก่

1) อิทธิพลภายในตัวบุคคล (Intrapersonal influences) 2) อิทธิพลด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

(Cultural environment/ Attitudinal influences) และ 3) อิทธิพลด้านสังคม (Interpersonal/ Social influences) มิติที่สอง แสดงถึงระดับสาเหตุและอิทธิพลต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่ม ส่งผลต่อพฤติกรรม ในระดับที่แตกต่างกัน มี 3 ระดับ คือ 1) อิทธิพลระยะใกล้ (Proximal influences) อิทธิพลนี้สามารถ ส่งผลได้มากต่อการตัดสินใจที่จะทดลองหรือเริ่มต้นแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่ การทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้อย่างชัดเจน เช่น ทักษะคติทางบวกต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ 2) อิทธิพลระยะกลาง (Distal influences) อิทธิพลนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสาเหตุ ที่ทำให้มีการแสดงพฤติกรรมได้โดยอ้อม ซึ่งทำให้เข้าใจถึงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น 3) อิทธิพลระยะไกล (Ultimate influences) เป็นอิทธิพลกว้าง ๆ ส่งผลได้น้อย และเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุม จึงมีความเสี่ยงต่อการใช้จ่าย เสพติดในระยะยาว เช่น โอกาสในการเข้ารับการศึกษา การประกอบอาชีพ เป็นต้น (Flay & Petraitis, 1994; Flay, Petraitis, & Hu, 1999; Flay, Snyder, & Petraitis, 2009 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์, 2558)

อิทธิพลภายในตัวบุคคล (Intrapersonal influences) เป็นอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับพันธุกรรม และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Biology & Personality) มีคุณลักษณะ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Behavior control) ทำให้เกิดบุคลิกลักษณะประจำตัว เช่น บุคลิกภาพ แบบก้าวร้าว ย้ำคิด ย้ำทำ กระตือรือร้น 2) ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (Emotional control) ทำให้เกิดการตัดสินใจเมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ เช่น การยับยั้งชั่งใจ 3) การแสดงออกที่สะท้อนความคิด ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น (Extraversion/ Introversion) มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยหรือแบบเก็บตัว ทำให้ มีผลต่อกิจกรรมทางสังคม 4) ความสามารถในการเข้าสังคม (Sociability) ทำให้เกิดสัมพันธภาพ กับบุคคลอื่น การยอมรับผู้อื่น การยินยอมทำตามผู้อื่น 5) ความเฉลียวฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence) โดยทฤษฎีนี้อธิบายว่าความสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของวัยรุ่นส่งผลต่อความรู้สึก นึกคิดที่มีต่อตนเอง (Sense of self/ control) และสมรรถนะทางสังคมของบุคคล (Social competence) หากวัยรุ่นสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ จะทำให้มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และรู้จัก หรือมั่นใจในตนเองมากขึ้น ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองไปมีผลต่อการตกลงใจกำหนดพฤติกรรม สุขภาพของบุคคล (Self-determination) เช่น การคิดที่จะเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ ทักษะของตนเองในการที่จะมีพฤติกรรมนั้นได้สำเร็จ (Perceived skills) เมื่อมีการรับรู้ทักษะ ของตนเองจึงทำให้เกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) วัยรุ่นจึงมีการตัดสินใจ หรือมีความตั้งใจที่จะเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นวัยรุ่นที่มีความตั้งใจควบคุมพฤติกรรมตนเอง และเชื่อว่าตนเองมีทักษะในการควบคุมพฤติกรรมจะมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนสูงและมีแนวโน้ม ที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นน้อยลง ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โดยปัจจัยภายในตัวบุคคล เป็นความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมภายในตัวบุคคลนั้น ปัจจัยที่ทำการศึกษานี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ในการปฏิบัติเสริมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมในตัวบุคคลที่แสดงออกแล้วส่งผลต่อการกระทำนั้น ๆ เช่น เจ็บปวด แล้วมีการยับยั้งชั่งใจไม่ให้ร้องไห้ การถูกชักชวนให้ดื่มน้ำแอลกอฮอล์แล้วสามารถยับยั้งชั่งใจไม่ดื่มได้

อิทธิพลด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม (Cultural environment/ Attitudinal influences) เป็นอิทธิพลที่เกิดจากบริบททางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมกว้าง ๆ โดยทั่วไป หมายถึง สื่อหรือข้อมูลข่าวสาร ความเชื่อ ค่านิยมในสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งบุคคลต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วย (Interaction with social institutions) และเกิดการรับรู้ข้อมูลและประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ (Information/ Opportunities) ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้ (Knowledge) และตระหนักถึงความรู้เรื่องสุขภาพไปมีอิทธิพลทำให้วัยรุ่นคาดหวังผลลัพธ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรม (Expectancies) และให้คุณค่าต่อผลลัพธ์นั้น (Values) เช่น ชอบ ไม่ชอบ ฟังพอใจ ไม่ฟังพอใจ และทฤษฎีนี้เชื่อว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมถูกถ่ายทอดโดยโรงเรียน นักแสดง สื่อสารมวลชน และการโฆษณา ค่านิยมที่ถูกถ่ายทอดมานี้เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นประเมินค่าผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดจากการกระทำ (Evaluations) การคาดหวังในผลลัพธ์ร่วมกับการประเมินค่าผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดจากการกระทำ ส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Attitudes toward the behavior) ซึ่งทัศนคตินี้จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหรือมีความตั้งใจที่จะเริ่มกระทำพฤติกรรมนั้น

โดยปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในประสบผลสำเร็จ เช่น การตัดสินใจที่จะเลิกดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในการศึกษา ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์

อิทธิพลด้านสังคมหรือระหว่างบุคคล (Interpersonal/ Social influences) เป็นอิทธิพลที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น อิทธิพลระหว่างบุคคลหมายถึงบริบททางสังคมที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวของวัยรุ่น ได้แก่ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ ค่านิยมของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง การเป็นแบบอย่างของครูและเพื่อนสนิท เป็นต้น อิทธิพลกลุ่มนี้จะส่งผลให้วัยรุ่นรับรู้แรงกดดันจากสังคมให้กระทำตามบรรทัดฐานของสังคมที่วัยรุ่นดำเนินชีวิตอยู่ โดยเชื่อว่า วัยรุ่นสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการสังเกตและเลียนแบบผู้ที่ใกล้ชิดผูกพัน เ็นอน ใจของสถานการณ์ทางสังคมส่งผลต่อความผูกพันกับบุคคลที่มีโอกาสอยู่ด้วยมากที่สุด (Social bonding) ความผูกพันนี้มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจที่จะทำตาม (Motivation in comply) ในอีกทางหนึ่งเงื่อนไขของสถานการณ์ทางสังคมไปมีผลต่อทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ซึ่งทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคลอื่นนี้ไปมีผล

ต่อการรับรู้ตามบรรทัดฐานของสังคม (Perceived norms) การยินยอมกระทำตามผู้ที่ชักชวนรวมทั้งรับรู้ว่าการกระทำ เช่นนี้เป็นสิ่งที่บุคคลอื่น ๆ ในสังคมกระทำกัน ส่งผลให้วัยรุ่นมีความเชื่อตามบรรทัดฐานทางสังคม (Social normative beliefs) ซึ่งจะไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของบุคคล

โดยปัจจัยด้านสังคมหรือระหว่างบุคคล คือ สภาพภายนอกของสังคมที่สำคัญและส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น ปัจจัยที่ทำการศึกษา ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากปัจจัยภายในกลุ่มอิทธิพลจะมีความสัมพันธ์กัน โดยตรงแล้ว ปัจจัยภายในกลุ่มอิทธิพลหนึ่งยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในกลุ่มอิทธิพลอื่น กล่าวคือ ปัจจัยการคาดหวังในผลลัพธ์ได้รับอิทธิพลจากสมรรถนะทางสังคม การให้คุณค่าต่อผลลัพธ์ได้รับอิทธิพลจากความผูกพันระหว่างบุคคลและความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง การรับรู้ตามบรรทัดฐานของสังคมได้รับอิทธิพลจากข้อมูล/ประสบการณ์จากการเรียนรู้และสมรรถนะทางสังคม แรงจูงใจที่จะทำตามได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อสังคมและความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง ทักษะทางสังคมได้รับอิทธิพลจากข้อมูล/ประสบการณ์จากการเรียนรู้ การตกลงใจกำหนดพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อสังคมและความผูกพันระหว่างบุคคล

จากทฤษฎีอิทธิพลสามทางดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า อิทธิพลทั้ง 3 ประการ อธิบายให้ทราบถึงสาเหตุการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น มิได้เกิดจากอิทธิพลเพียงตัวใดตัวหนึ่ง แต่มักเกิดขึ้นพร้อมกันหรือร่วมกัน (Multifactor) และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งภายในตัวบุคคล อิทธิพลด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และอิทธิพลด้านสังคม ซึ่งจะส่งผลแตกต่างกันต่อการแสดงพฤติกรรมสุขภาพของวัยรุ่น ทั้งการแสดงพฤติกรรมใหม่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และพฤติกรรมที่เคย/ไม่เคยเกิดขึ้น โดยประสบการณ์จากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และพฤติกรรมที่เคย/ไม่เคยเกิดขึ้น เป็นอิทธิพลย้อนกลับไปยังปัจจัยในอิทธิพล 3 กลุ่ม และเป็นวงจรกลับมาใหม่ ซึ่งอาจเป็นการเสริมแรงให้กระทำพฤติกรรมเพิ่มขึ้น หรือ ควบคุมให้แสดงพฤติกรรมน้อยลง หรือหยุดแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้นการนำกรอบแนวคิดอิทธิพลสามทาง จึงเหมาะแก่การนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยปัจจัยที่นำมาศึกษา คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีอิทธิพลสามทาง ได้แก่ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ 3) ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มน้ำแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มน้ำแอลกอฮอล์ การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ดังรายละเอียดนี้

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นการสะท้อนถึงระดับความรู้ และสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่ง TTI (Flay & Petraitis, 1994 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) กล่าวว่า เป็นความเฉลียวฉลาดทางสติปัญญา และเป็นลักษณะส่วนบุคคล (Biology & Personality) ที่ส่งผลต่อความสามารถควบคุมพฤติกรรมอารมณ์ของวัยรุ่น โดยมีอิทธิพลต่อความรู้สึกรู้สึกผิด และสมรรถนะทางสังคมของบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล จากการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาตี และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่า 3.66 เท่า (95 % CI = 1.94-6.92) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมกรบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในภาคกลางของประเทศไทยของ Chaveepojnkamjorn and Pichainarong (2009) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์และการศึกษาของ สุรเมศวร์ ฮาซิม, รัตนา เลิศสุวรรณศรี และรมิดา ศรีเหรา (2560) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีอิทธิพลต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความเครียด เป็นอาการ หรือความรู้สึกที่ตอบสนองต่อร่างกายที่เกิดขึ้นโดยไม่เจาะจง โดยมีสาเหตุมาจากความวิตกกังวล ความรู้สึกผิด ความเจ็บป่วย หรือเมื่อรู้สึกไม่สบายใจ เสียใจ กังวล และถูกบีบบังคับกดดัน (ปานิก เวียงชัย, 2558) และ Selye (1976) กล่าวว่า ความเครียดเป็นกลุ่ม

อาการที่ร่างกายมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งที่มาคุกคาม โดยสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ และมีสาเหตุจากสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งร่างกาย จิตใจ สิ่งแวดล้อม และสังคมที่บุคคลประเมินแล้วว่า เป็นอันตรายต่อตนเอง Caplan (1981) กล่าวว่า ความเครียด เป็นภาวะที่มีความไม่สมดุลหรือความไม่พอดีระหว่างความคาดหวังที่มีต่อบุคคล และความสามารถของบุคคลในการสนองตอบ และความไม่สมดุลนี้มีผลต่อความมั่นคง ความปลอดภัย ความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลในวันข้างหน้า ซึ่งเมื่อบุคคลมีความเครียดจะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อผ่อนคลายความเครียด ดังการศึกษาของ ธนิษฐา สมัย และคณะ (2558) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะเศรษฐกิจและสังคม ความเครียด ต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ความเครียดมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อมีระดับความเครียดเพิ่มขึ้น มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น 1.03 เท่า (95 % CI = 1.01-1.06) และการศึกษาของ สิริรัฐ สุกันธา และคณะ (2550) เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า วัยรุ่นอายุ 18-25 ปี นิยมดื่มเบียร์เพราะเกิดจากความเครียด และเชื่อว่าการดื่มแอลกอฮอล์ช่วยลดความเครียดได้ร้อยละ 48.7

การรับรู้สมรรถนะแห่งตน เป็นการตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งตามแนวคิดนี้แบนดูราเชื่อว่าการรับรู้สมรรถนะแห่งตนมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือเมื่อบุคคลคลมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ในการกระทำพฤติกรรมใดแล้วจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีการกระทำหรือปฏิบัติพฤติกรรมนั้น (Bandura, 1997) ดังจากการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาดิ และศิริวรรณ ยอดนิล (2555) พบว่า นักเรียนหญิงที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสูงเป็น 19.09 เท่า (95% CI = 7.40-30.77) ของนักเรียนที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง และการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาดิ (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง 11.60 เท่า (95 % CI = 4.50-29.89) และ Young, Hasking, Oei, and Loveday (2007) พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นความมั่นใจและความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองของนักเรียนหญิงในการบอกหรือพูดปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ

ทัศนคติ ตามแนวคิดของ TTI (Flay & Petraitis, 1994 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) ได้จัดกลุ่มตัวแปรทัศนคติไว้เป็นอิทธิพลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากบริบททางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมกว้าง ๆ โดยทั่วไปหมายถึง ความเชื่อ ค่านิยมในสังคม การให้คุณค่าของบุคคลต่อพฤติกรรมใด ๆ ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งระดับคุณค่าดังกล่าวจะแปรตามความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดจากพฤติกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ดังการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) และการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553) พบว่า มีทัศนคติที่ค่อนข้างเห็นด้วยมากเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทางบวก รวมทั้งการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นหญิงของ อังสุมาลิน จันทรมณี, สุกัญญา โลจนากิวัฒน์ และจุฑารัตน์ สติรปัญญา (2560) พบว่า ทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ปัจจัยด้านสังคม

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ เพื่อนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่พฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่อยู่รอบ ๆ ตัว เช่น ครอบครัว โรงเรียน ในชุมชน เป็นต้น (Bronfenbrenner, 1994 อ้างถึงใน สลิลทิพย์ โกพลรัตน์, 2558) ฉะนั้นการที่มีเพื่อนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้แบบการทำตามได้ ในประเทศไทยมีการศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง พบว่า การมีเพื่อนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังการศึกษาในนักเรียนหญิงของ อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) พบว่า นักเรียนที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสูง 3.76 เท่า (95 % CI = 2.05-7.00) ของนักเรียนที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับการศึกษาในกลุ่มนักเรียนหญิงของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553) พบว่า นักเรียนที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสูง 7.07 เท่า (95 % CI = 2.17-23.04) ของนักเรียนที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสอดคล้องกับการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นหญิงของ ณิชฎา หาดูประสิทธิ์ธาดา, ธนชาติ แดงสว่าง และวราลี ทองศรี (2557) พบว่า นักเรียนที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสในการดื่มสูง ($\beta = .410, p < .01$)

การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการที่นักเรียนถูกพูดชักชวน โน้มน้าว หรือสนับสนุนจากเพื่อน ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน และต้องการให้เป็นที่ยอมรับ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของเยาวชนชายและหญิง ด้วยเหตุผลคือ เพื่อชักชวนและมักดื่มกับเพื่อน โดยดื่มกันที่บ้านเพื่อน (กองสุขศึกษา, 2558) ซึ่งมีการศึกษาในนักเรียนหญิงของ อัญชลี

เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) พบว่า อิทธิพลของเพื่อนในการชวนให้ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) ที่พบว่า นักศึกษาหญิงที่ถูกชักชวน ให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาส เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาหญิงที่ไม่ถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 10.33 เท่า (95 % CI = 1.10-27.52)

การดื่มเครื่องดื่มของบิดามารดา บิดาและมารดาเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน ซึ่งนักเรียนอาจจะมีพฤติกรรมเลียนแบบบิดามารดาได้ และถ้าบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนก็อาจจะมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย ซึ่งเยาวชนที่สมาชิกในครอบครัวบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักมีแนวโน้มสูงที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Sher, Grekin, & Williams, 2005) และเยาวชนเป็นวัยแห่งการลอกเลียนแบบ อยากรู้ อยากลอง (Beck, Thombs, Mahoney, & Finger, 1955) ดังนั้นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา นับเป็นต้นแบบสำคัญที่กระตุ้น ให้เยาวชนอยากลองดื่ม ดังจากการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่บิดามารดาไม่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ 2.80 เท่า (95 % CI = 1.46-5.23) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ต่อการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) ที่พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่บิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มากเป็น 3.84 เท่า (95 % CI = 1.26-11.66) และการศึกษาของ Ozer and Fernald (2008) เกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์ และยาสูบในกลุ่มวัยรุ่นอเมริกันในชนบท ปัจจัยส่วนบุคคล ครอบครัว และชุมชน พบว่า การดื่ม เครื่องดื่มของมารดา มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการได้มาซึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน ถ้านักเรียนสามารถเข้าถึงหรือซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ง่าย ทำให้นักเรียนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยลดปริมาณการ บริโภค และอันตรายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีผล บังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2561 มีบทบัญญัติสำคัญที่กำหนดอายุขั้นต่ำของเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างเคร่งครัด และกำหนดสถานที่จำหน่ายด้วยโดยหน่วยงาน

ของรัฐที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, 2551) ดังการศึกษาความสัมพันธ์ต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) ที่พบว่า นักเรียนหญิงที่สามารถเข้าถึงเครื่องดัดแอลกอฮอล์ได้ง่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนหญิงที่สามารถเข้าถึงเครื่องดัดแอลกอฮอล์ได้ยาก เป็น 4.25 เท่า (95 % CI = 1.67-10.83)

การรับรู้การโฆษณาของสื่อ การโฆษณาทางสื่อต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นป้ายโฆษณา สื่ออินเทอร์เน็ต นิตยสาร วิทยุ แผ่นปิดประกาศ แผ่นปลิว รูปภาพ ข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนเกี่ยวกับเครื่องดัดแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนอยากลองดัด และการโฆษณาของสื่อ เป็นสาเหตุหนึ่งของการที่มีนักดัดหน้าใหม่เพิ่มขึ้นจากการโฆษณาของผู้ผลิต ทำให้เยาวชนส่วนใหญ่ไม่รู้เท่าทันกลยุทธ์ทางการตลาด และยังขาดการใช้วิจารณญาณในการรับสื่อโฆษณา ประกอบกับการโฆษณาเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ใช้วิธีการที่หลากหลาย ไม่ได้โฆษณาแบบตรงไปตรงมา แต่ใช้กลยุทธ์สร้างโฆษณาที่มีเนื้อหาที่ช่วยจรรโลงสังคม เช่น กีฬา ดนตรี การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดัดแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดัดแอลกอฮอล์หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดัดแอลกอฮอล์เท่านั้น (พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, 2551) ดังการศึกษาความสัมพันธ์ต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) ที่พบว่า การรับรู้การโฆษณาของสื่อทำให้นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อการดัดมากขึ้น 4.13 เท่า (95 % CI = 1.98-8.58) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดัดแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงของ ณิชกานู หาญประสิทธิ์ธาดา และคณะ (2557) พบว่า อิทธิพลจากสื่อมีความสัมพันธ์กับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ คือ การรับรู้กฎระเบียบ ของโรงเรียนของนักเรียนหญิงในการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ และ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีการห้ามดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในสถานที่ราชการ เช่น โรงเรียน อันเป็นการผิดต่อหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เนื่องจากสุราทำให้ขาดสติ อันเป็นเหตุแห่งการผิดศีลข้ออื่น ๆ ตามมา และเป็นต้นเหตุทำให้เยาวชนในสังคมเกิดความไม่สงบสุข รัฐบาลเป็นผู้มีอำนาจ จึงมีการควบคุมการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในโรงเรียน (โฆษณา วดีสุขเกษม, 2556) จากการศึกษาของ รัตติยา ทอนพลกรัง และคณะ (2557) พบว่า มีการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์น้อย มีโอกาสเสี่ยงต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์เป็น 0.51 เท่า (95 % CI = 0.27-0.98)

และการศึกษาของ คุยฎี อายุวัฒน์ และวนิษา ณรงค์ชัย (2555) พบว่า ผู้ที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาห้ามขาย โดยไม่ทราบว่ามีระเบียบเรื่องเวลาในการขายให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของ บัณฑิต ศรีไพศาล และจุฬารัตน์ แก้วมุงคุณ (2552) พบว่า ร้านขายสุรารอบสถานศึกษา ฝ่าฝืนกฎหมายขายสุราให้กับเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ในชุนนักเรียนถึงร้อยละ 83.3

จากการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มหรือเคยดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ (Correlational study design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเครียด และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มเครื่องดื่มของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ภาวะเปื้อนเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้การโฆษณาของสื่อ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี ทั้งหมด 11 อำเภอ รวมนักเรียนหญิงทั้งหมด 5,197 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี, 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทยได้ดี
2. ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และผู้ปกครองยินยอม

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สามารถคำนวณจากสัดส่วนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สูตรดังนี้ (Parel et al., 1973 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{NZ^2\alpha/2 p(1-p)}{Nd^2+Z^2\alpha/2 p(1-p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

N = ขนาดของกลุ่มประชากรนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนระดับ

มัธยมศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 5,197 คน (สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี, 2562)

Z = ค่าสถิติมาตรฐานใต้โค้งปกติที่สอดคล้องกับระดับนัยสำคัญโดยกำหนดค่า $\alpha = .05$
ดังนั้น $\alpha/2 = 0.025$, $Z_{0.025} = 1.96$

p = สัดส่วนของนักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำผลการศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเขาชีเมฆ จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียนหญิงร้อยละ 50.2 เป็นผู้ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อัญชติ เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) จึงกำหนดให้ p มีค่าเท่ากับ 0.5

d = ค่าความคลาดเคลื่อนสมมุติของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ กำหนดให้เท่ากับ (0.05)

แทนค่าจากสูตร

$$\begin{aligned}n &= \frac{5,197(1.96)^2 \times (0.5)(1-0.5)}{5,197(0.05)^2 + (1.96)^2 \times (0.5)(1-0.5)} \\ &= 357\end{aligned}$$

จากการแทนค่าจากสูตร คำนวณขนาดตัวอย่างได้เท่ากับ 357 และเพื่อเป็นการป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 (Stanley, David, Janelle, & Stephen, 1990) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 392 คน สำหรับในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างห้องเรียนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 373 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จากสูตร และเป็นจำนวนที่ยอมรับได้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนการเลือกตามลำดับดังต่อไปนี้

1. กำหนดพื้นที่สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบางละมุง อำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ่อทอง อำเภอเกาะจันทร์ และศึกษาโรงเรียนประจำอำเภอทั้ง 11 อำเภอ ๆ ละ 1 โรงเรียน ได้ 11 โรงเรียน ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี คือ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง อำเภอบ้านบึง คือ โรงเรียนบ้านบึง (อุตสาหกรรมนุเคราะห์) อำเภอหนองใหญ่ คือ โรงเรียนหนองใหญ่ศิริรวาวิทยา อำเภอบางละมุง คือ โรงเรียนบางละมุง อำเภอพานทอง คือ โรงเรียนพานทอง อำเภอพนัสนิคม คือ โรงเรียนพนัสนิคม อำเภอศรีราชา คือ โรงเรียนศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง คือ โรงเรียนเกาะสีชัง

อำเภอสตหีบ คือโรงเรียนสตหีบวิทยาคม อำเภอบ่อทอง คือโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา และ
อำเภอเกาะจันทร์ คือ โรงเรียนเกาะจันทร์วิทยาการ

2. สุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 11 โรงเรียน มา 5 โรงเรียน ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้
โรงเรียนศรีราชา โรงเรียนสตหีบวิทยาคม โรงเรียนชลราษฎรอำรุง โรงเรียนพานทอง และโรงเรียน
บางละมุง

3. ดำเนินการสุ่มชั้นเรียนด้วยวิธีการจับฉลาก จากโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน ได้ชั้นเรียน ดังนี้

- 3.1 โรงเรียนศรีราชา ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียนหญิง จำนวน 284 คน
- 3.2 โรงเรียนสตหีบวิทยาคม ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนหญิง จำนวน 121 คน
- 3.3 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนหญิง จำนวน 149 คน
- 3.4 โรงเรียนพานทอง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนหญิง จำนวน 83 คน
- 3.5 โรงเรียนบางละมุง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนหญิง จำนวน 229 คน

คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจากจำนวนนักเรียนหญิงของแต่ละชั้นเรียนทั้ง 5 โรงเรียน
โดยโรงเรียนศรีราชา ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 129 คน โรงเรียนสตหีบวิทยาคม ได้สัดส่วน
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 คน โรงเรียนชลราษฎรอำรุง ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 67 คน โรงเรียน
พานทอง ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน โรงเรียนบางละมุง ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 103 คน

4. สุ่มห้องเรียนของแต่ละโรงเรียน ด้วยวิธีการจับฉลากไม่คืนที่ จากทั้ง 5 โรงเรียน
ได้แก่ โรงเรียนศรีราชา ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1, 4/ 2, 4/ 5, 4/ 7 และ 4/10 รวมนักเรียนหญิง
จำนวน 134 คน โรงเรียนสตหีบวิทยาคม ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/ 1, 6/ 4, และ 6/ 5 รวมนักเรียน
หญิง จำนวน 48 คน โรงเรียนชลราษฎรอำรุง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/ 1, 5/ 2, 5/ 4, 5/ 5, 5/ 7, 5/ 12,
5/ 13 และ 5/ 15 รวมนักเรียนหญิง จำนวน 50 คน โรงเรียนพานทอง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/ 1 และ
5/ 4 รวมนักเรียนหญิง จำนวน 30 คน โรงเรียนบางละมุง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/ 1, 6/ 2, 6/ 5, 6/ 7
และ 6/ 9 รวมนักเรียนหญิง จำนวน 111 คน รวมทั้งสิ้น 373 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

โรงเรียน	ระดับชั้น เรียน	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	สัดส่วนจาก การคำนวณ	ห้องเรียนที่ สุ่มได้	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่ได้
รร.ศรีราชา	ม. 4	284	129	4/ 1	27
				4/ 2	21
				4/ 5	28
				4/ 7	34
				4/ 10	24
รร.สัตหีบวิทยาคม	ม. 6	121	55	6/ 1	18
				6/ 4	14
				6/ 5	16
รร.ชลราษฎรอำรุง	ม. 5	149	67	5/ 1	7
				5/ 2	9
				5/ 4	5
				5/ 5	3
				5/ 7	9
				5/ 12	8
				5/ 13	5
รร.พานทอง	ม. 5	83	38	5/ 1	17
				5/ 4	13
รร.บางละมุง	ม. 6	229	103	6/ 1	20
				6/ 2	22
				6/ 5	25
				6/ 7	19
				6/ 9	25
รวม		866	392		373

7. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่สุ่มได้ รวมจำนวนทั้งสิ้น 373 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามที่ประกอบด้วย อายุ ระดับชั้น การศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ลักษณะการพักอาศัย การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดในช่องว่าง และเลือกตอบจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นข้อคำถามที่ประเมินการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ Homsin (2006 อ้างถึงใน อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ, 2553) ประกอบด้วย 1 ข้อคำถามให้เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ คือ ไม่ดื่มเลย ดื่มเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียวในชีวิต ดื่มตามโอกาส ดื่มประจำ โดยมีเกณฑ์ในการประเมินค่า คือ ถ้าตอบไม่เคยดื่มเลยในชีวิต มีค่าเท่ากับ 0 ถ้าดื่มเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียวในชีวิต ดื่มตามโอกาส ดื่มประจำ มีค่าเท่ากับ 1

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเครียด เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึที่เกิดขึ้น การไม่สบายใจ ทุกใจถูกกดดัน บีบบังคับ วัดโดยใช้แบบประเมินความเครียด (ST5) ของ กรมสุขภาพจิต (2559) จำนวน 5 ข้อคำถาม แบบสอบถามมีลักษณะการวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง เป็นบางครั้ง ไม่เคยเลย มีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

เป็นประจำ	ให้คะแนน 3
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 2
เป็นบางครั้ง	ให้คะแนน 1
ไม่เคยเลย	ให้คะแนน 0

การแปลผล

กรมสุขภาพจิตได้แบ่งระดับความเครียด

คะแนน 0-4	เครียดน้อย
คะแนน 5-7	เครียดปานกลาง
คะแนน 8-9	เครียดมาก
คะแนน 10-15	เครียดมากที่สุด

ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งระดับความเครียดออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

คะแนน 0-4	เครียดน้อย
คะแนน 5-15	เครียดมาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบสอบถาม

เกี่ยวกับ ความเชื่อ ทศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่บุคคลนั้นต้องการ และเมื่อเลือกประเมิน ตัดสินใจแล้วที่จะกระทำสิ่งนั้นที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ Homsin (2006 อ้างถึงใน อัญชติ เหมชะญาติ, 2553) ประกอบด้วย องค์กรประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และการปฏิบัติ จำนวน 25 ข้อ เป็นคำถามด้านบวก 15 ข้อ และด้านลบ 10 ข้อ โดยมีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .89 แบบสอบถามมีลักษณะการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scales) แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีเกณฑ์ในการ ประเมินดังนี้

	คะแนนด้านบวก	คะแนนด้านลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วย	2	3
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	4

การแปลผล

เห็นด้วยมาก หมายถึง คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

เห็นด้วยน้อย หมายถึง คะแนนน้อยกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เป็นข้อคำถามที่ประกอบด้วย การรับรู้สมรรถนะแห่งตนด้านสังคม การรับรู้สมรรถนะ แห่งตนด้านอารมณ์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนด้านการเื้ออำนาจ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ Homsin (2006 อ้างถึงใน อัญชติ เหมชะญาติ, 2553) จำนวน 14 ข้อคำถาม แบบสอบถามมีลักษณะ การวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มั่นใจอย่างยิ่ง ค่อนข้าง มั่นใจ ค่อนข้างไม่มั่นใจ ไม่มั่นใจเลย มีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

มั่นใจอย่างยิ่ง ให้คะแนน 4

ค่อนข้างมั่นใจ ให้คะแนน 3

ค่อนข้างไม่มั่นใจ ให้คะแนน 2

ไม่มั่นใจเลย ให้คะแนน 1

การแปลผล

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง หมายถึง คะแนน มากกว่าหรือเท่ากับคะแนนมัธยฐานของกลุ่ม

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ หมายถึง

คะแนนน้อยกว่าค่าคะแนนมาตรฐานของกลุ่ม

หมายเหตุ เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายตัวไม่ปกติ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการวัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ แหล่งซื้อขาย ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น แบบสอบถามเป็นข้อคำถามถึงความยากง่ายในการเข้าถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ อัญชลี เหมชะญาติ (2553) จำนวน 5 ข้อคำถาม แบบสอบถามมีลักษณะการวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 4
เห็นด้วย	ให้คะแนน 3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1

การแปลผล

การเข้าถึงง่าย หมายถึง คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับคะแนนมาตรฐานของกลุ่ม

การเข้าถึงยาก หมายถึง คะแนนน้อยกว่าค่าคะแนนมาตรฐานของกลุ่ม

หมายเหตุ เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายตัวไม่ปกติ

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้โฆษณาของสื่อ เป็นการวัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากแหล่งรูปภาพ ข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนด้วยวิธีต่าง ๆ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ รัตติยา ทอนพลกรัง และคณะ (2557) จำนวน 5 ข้อคำถาม แบบสอบถามมีลักษณะการวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 4
เห็นด้วย	ให้คะแนน 3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1

การแปลผล

รับรู้มาก หมายถึง คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับคะแนนมาตรฐานของกลุ่ม

รับรู้ น้อย หมายถึง คะแนนน้อยกว่าค่าคะแนนมาตรฐานของกลุ่ม

หมายเหตุ เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายตัวไม่ปกติ

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็น

แบบสอบถามที่ถามถึงการรับรู้กำหนด ภาระเบียบภายใน โรงเรียนเกี่ยวกับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ รัตติยา ทอนพลกรัง และคณะ (2557) จำนวน 12 ข้อคำถาม แบบสอบถาม มีลักษณะให้เลือกตอบ คือ รับรู้ ไม่รับรู้ มีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

รับรู้ ให้คะแนน 1

ไม่รับรู้ ให้คะแนน 0

การแปลผล

รับรู้ภาระเบียบของโรงเรียน หมายถึง คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับคะแนนค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ไม่รับรู้ภาระเบียบของโรงเรียน หมายถึง คะแนนน้อยกว่าค่าคะแนนค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยการหาความตรงตามเนื้อหา และความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ นำมาจากแบบสอบถามที่ผ่านการใช้โดยนักวิจัย มาแล้ว จึง ไม่ได้ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการดัด เครื่องดัดแอลกอฮอล์ ความเครียด ทศนคติต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ในการปฏิเสธการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ การเข้าถึงเครื่องดัดแอลกอฮอล์ การรับรู้โฆษณาของสื่อ การรับรู้ภาระเบียบเกี่ยวกับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนแสนสุข จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ค่าที่ยอมรับได้คือ 0.70 ขึ้นไป (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน จุฬาลักษณ์ บารมี, 2551) โดยแบบสอบถามการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 แบบสอบถามความเครียด ได้เท่ากับ .76 แบบสอบถามทัศนคติต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ได้เท่ากับ .81 แบบสอบถาม การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ได้เท่ากับ .92 แบบสอบถาม การเข้าถึงเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ได้เท่ากับ .78 แบบสอบถามการรับรู้โฆษณาของสื่อ ได้เท่ากับ .78 แบบสอบถามการรับรู้ภาระเบียบเกี่ยวกับการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ได้เท่ากับ .86

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้รับการพิทักษ์สิทธิ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำเนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์และเครื่องมือวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อพิจารณา เมื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติแล้ว รหัสจริยธรรมการวิจัย 10-07-2562 จึงดำเนินการเก็บข้อมูล
2. เมื่อได้รับการอนุมัติคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแล้ว จึงดำเนินการเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง และอธิบายให้ทราบว่า การเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีผลกระทบใด ๆ ที่พึงได้รับกับกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิจะไม่ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสามารถยุติการให้ความร่วมมือในการทำชิ้นใดก็ได้ในการวิจัย พร้อมให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัยก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างถือเป็นความลับ โดยแบบสอบถาม ไม่มีการระบุชื่อ-นามสกุลของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะใส่รหัสในแบบสอบถาม คำตอบและข้อมูลทุกอย่างผู้วิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น
4. แบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะถูกเก็บใส่ซองปิดมิดชิด ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่รับรู้ข้อมูล การนำเสนอผลงานวิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม และจะทำลายข้อมูลทั้งหมดภายหลังจากผลการวิจัยได้เผยแพร่และถูกตีพิมพ์เรียบร้อยแล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นเค้าโครงวิทยานิพนธ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสจริยธรรมการวิจัย 10-07-2562
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยและความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยการเข้าพบผู้อำนวยการ และอาจารย์ประจำชั้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัย แนวทาง ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งส่งตัวอย่างแบบสอบถามและเอกสารใบแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยและผู้ปกครองลงนามก่อนเข้าร่วมการวิจัย พร้อมทั้งการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองอนุญาตให้เด็กทุกคนตอบแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างมีความประสงค์จะตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์ประจำชั้น เพื่อประสานงานนำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองให้นักเรียนชั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำไปให้ผู้ปกครอง เพื่อขออนุญาตในการเข้าร่วมการวิจัย

4. ผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์ประจำชั้น เพื่อรับหนังสืออนุญาตจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล ซึ่งจะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยไม่รบกวนเวลาเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับอาจารย์ประจำชั้นในการนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล และทำการจัดสถานที่ให้เหมาะสมต่อการเก็บข้อมูล ซึ่งให้นักเรียนมีอิสระและเป็นส่วนตัว ในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดที่นั่งให้ห่างกันพอประมาณ ไม่ให้ชิดกันจนเกินไป สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามให้ทำกิจกรรมอื่นที่นักเรียนต้องการทำ

6. ผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกล่าวคำแนะนำตัวเพื่อทำความรู้จัก อธิบาย และชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดขั้นตอนการทำวิจัย การตอบแบบสอบถามที่ถูกต้อง ประโยชน์ที่ได้รับ และขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

7. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม พร้อมใบยินยอมการให้ข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่าง โดยให้ลงนามในใบยินยอมแล้วผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม ใช้เวลาทำแบบสอบถาม 25 นาที โดยไม่ต้องลงชื่อ นามสกุล

8. เมื่อนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามใส่ซองน้ำตาลที่แจกไว้ปิดซองให้เรียบร้อย แล้ววางไว้บนโต๊ะที่กลุ่มตัวอย่างนั่ง และผู้วิจัยเดินเก็บซองที่ใส่แบบสอบถามด้วยตนเอง

9. ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง 401 ฉบับ และนำมาตรวจสอบนับจำนวน และความสมบูรณ์ของข้อมูลได้จำนวน 373 ฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง และการตั้งเครื่องคัมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ปัจจัยทำนายการตั้งเครื่องคัมแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี ด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบไบนารี (Binary logistic regression) โดยได้มีการจัดกลุ่มตัวแปรที่ศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจัดกลุ่มตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปร	การจัดกลุ่ม	ค่าที่กำหนด
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	> 3	0
	≤ 3	1
ความเครียด	เครียดน้อย (คะแนน 0-4)	0
	เครียดมาก (คะแนน 5-15)	1
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์	สูง (คะแนน 47-56)	0
	ต่ำ (คะแนน 14-46)	1
ทัศนคติต่อการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์	เห็นด้วยน้อย (คะแนน 27-68)	0
	เห็นด้วยมาก (คะแนน 57-78)	1
การเข้าถึงเครื่องคัมแอลกอฮอล์	เข้าถึงยาก (คะแนน 5-9)	0
	เข้าถึงง่าย (คะแนน 10-20)	1
การรับรู้การโฆษณาของสื่อ	การรับรู้ต่ำ (คะแนน 1-10)	0
	การรับรู้สูง (คะแนน 11-24)	1
การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์	รับรู้ (คะแนน 12-18)	0
	ไม่รับรู้ (คะแนน 2-11)	1
การมีเพื่อนสนิทคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์	ไม่มี	0
	มี	1
การถูกชักชวนให้คัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์	ไม่เคยถูกชักชวน	0
	เคยถูกชักชวน	1
การคัมเครื่องคัมของบิดามารดา	ไม่คัม	0
	คัม	1

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี ผลของการศึกษาประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษา

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 373 คน โดยกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสัดส่วนพอ ๆ กันคือ ร้อยละ 31.4, 33.5 และ 35.91 ตามลำดับ มีอายุน้อยที่สุดเท่ากับ 15 ปี อายุมากที่สุดเท่ากับ 19 ปี และอายุเฉลี่ยเท่ากับ 17 ปี ($SD = 1.06$) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากพักอยู่บ้านกับบิดามารดา ร้อยละ 62.7 และพบว่า มีบิดามีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้อยละ 57.1 นอกจากนี้ยังพบว่า ส่วนใหญ่มีเพื่อนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเคยถูกชักชวนจากเพื่อนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็น ร้อยละ 57.4 และ ร้อยละ 50.7 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ($n = 373$)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
15 ปี	71	19.0
16 ปี	106	28.4

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
17 ปี	113	30.3
18 ปี	79	21.2
19 ปี	4	1.1
Min, Max = 15, 19; Mean = 17; SD = 1.06		
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	117	31.4
มัธยมศึกษาปีที่ 5	125	33.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6	131	35.1
ลักษณะการพักอาศัย		
พักอยู่บ้านกับบิดามารดา	234	62.7
พักอยู่บ้านกับบิดาหรือมารดา	82	22.0
พักอยู่บ้านญาติ	50	13.4
เช่าหอพักอยู่คนเดียว	6	1.6
เช่าหอพักอยู่กับเพื่อน	1	0.3
การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
มี	214	57.4
ไม่มี	159	42.6
การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
เคยถูกชวน	189	50.7
ไม่เคยถูกชักชวน	184	49.3
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา		
ดื่ม	213	57.1
ไม่ดื่ม	160	42.9

ส่วนที่ 2 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์สามารถแบ่งเป็นสองกลุ่มดังนี้ คือ กลุ่มที่ไม่เคยดืมเลยในชีวิต ร้อยละ 32.2 และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การดืม โดยรวมคนที่ทดลองดืม และดืมในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 67.8 ได้แก่ กลุ่มดืมเป็นบางครั้งเฉพาะโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงฉลองงานสังสรรค์ต่าง ๆ แต่ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 42.6) เคยดืมเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียวเท่านั้นในชีวิต (ร้อยละ 16.6) เคยดืมแต่เลิกดืมนานเกิน 6 เดือน (ร้อยละ 6.7) ดืมเกือบทุกวันหรือทุกวัน (ร้อยละ 1.6) และดืมเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 0.3) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ($n = 373$)

การดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยดืมเลยในชีวิต	120	32.2
ดืมเป็นบางครั้งเฉพาะโอกาสต่าง ๆ	159	42.6
เคยดืมเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียวเท่านั้นในชีวิต	62	16.6
เคยดืมแต่เลิกดืมนานเกิน 6 เดือน	25	6.7
ดืมเกือบทุกวันหรือทุกวัน	6	1.6
ดืมเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	1	0.3

ส่วนที่ 3 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 76 มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 3.00 ขึ้นไป ประมาณครั้งหนึ่ง ร้อยละ 51 มีความเครียดน้อย ร้อยละ 50 มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 55 ไม่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อยต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ร้อยละ 54 มีการเข้าถึงเครื่องดืมแอลกอฮอล์ยาก ร้อยละ 58 มีการรับรู้การโฆษณาของสื่อที่มีการรับรู้ต่ำ ร้อยละ 60 มีการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ต่ำ ร้อยละ 57 บิดามารดามีการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ร้อยละ 57 มีการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และร้อยละ 50 มีการถูกชักชวนให้ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา ($n = 373$)

ปัจจัยที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา		
≤ 3	89	23.9
> 3	284	76.1
Min, Max = 1.78, 4; Mean = 3.51; SD = 0.58 Median = 3.79		
ความเครียด		
เครียดน้อย (คะแนน 0-4)	193	51.7
เครียดมาก (คะแนน 5-15)	180	48.3
Min, Max = 0, 15; Mean = 4.41; SD = 2.86 Median = 4		
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์		
สูง (คะแนน 47-56)	184	49.3
ต่ำ (คะแนน 14-46)	189	50.7
Min, Max = 14, 56; Mean = 44.32; SD = 10.06 Median = 46		
ทัศนคติต่อการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์		
เห็นด้วยน้อย (คะแนน 27-56)	158	42.4
เห็นด้วยมาก (คะแนน 57-78)	215	57.6
Min, Max = 27, 78; Mean = 57; SD = 7.90 Median = 58		
การเข้าถึงเครื่องคัมแอลกอฮอล์		
เข้าถึงยาก (คะแนน 5-9)	203	54.4
เข้าถึงง่าย (คะแนน 10-20)	170	45.6
Min, Max = 5, 20; Mean = 10; SD = 3.11 Median = 10		
การรับรู้การโฆษณาของสื่อ		
การรับรู้ต่ำ (คะแนน 1-10)	217	58.2
การรับรู้สูง (คะแนน 11-24)	156	41.8
Min, Max = 1, 24; Mean = 11; SD = 4.86 Median = 11		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่รับรู้ (คะแนน 2-10)	226	60.6
รับรู้ (คะแนน 11-18)	147	39.4
Min, Max =2, 18; Mean = 11; SD = 1.74 Median = 11		
การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่มี	159	42.6
มี	214	57.4
การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่เคยถูกชักชวน	184	49.3
เคยถูกชักชวน	189	50.7
การดื่มเครื่องดื่มของบิดามารดา		
ไม่ดื่ม	160	57.1
ดื่ม	213	42.9

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษาโดยแบ่งกลุ่มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงชีวิตที่ผ่านมา และกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา มีสัดส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา ประมาณ 1.5 เท่า คิดเป็นร้อยละ 79.8 และ 51.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ มีสัดส่วนการดื่มสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง ประมาณ 1.5 เท่า คิดเป็นร้อยละ 80.4 และ 54.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีสัดส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่า กลุ่มเพื่อนสนิทที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 1.4 เท่า คิดเป็นร้อยละ 76.6 และ 59.0 กลุ่มตัวอย่างที่ถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีสัดส่วนการถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 1.4 เท่า คิดเป็นร้อยละ 79.9 และ 55.4

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ พบว่า สัดส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีสัดส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา > 3 และ ≤ 3 คิดเป็นร้อยละ 75.5 และ 65.5 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดน้อย และความเครียดมาก คิดเป็นร้อยละ 60.6 และ 75.6 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อย และมาก คิดเป็นร้อยละ 70.9 และ 65.6 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยาก และง่าย คิดเป็นร้อยละ 62.1 และ 74.7 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้โฆษณาของสื่อต่ำ และสูง คิดเป็นร้อยละ 66.4 และ 69.9 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ภาวะเบียบต่ำ และสูง คิดเป็นร้อยละ 67.7 และ 68.0

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามลำดับขนาดความสัมพันธ์ ได้แก่ ความเครียด การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดมาก มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 2.15 เท่า (AOR = 2.15, 95 % CI = 1.29-3.58) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 2.60 เท่า (AOR = 2.60, 95 % CI = 1.58-4.29) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง กลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ง่าย มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 1.69 เท่า (AOR = 1.69, 95 % CI = 1.01-2.82) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยาก กลุ่มตัวอย่างที่เคยถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็น 1.84 เท่า (AOR = 1.84, 95 % CI = 1.01-3.36) ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็น 2.09 เท่า (AOR = 2.09, 95 % CI = 1.16-3.78) ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(n = 373)

ปัจจัยที่ศึกษา	ไม่เคยดื่ม		เคยดื่ม		Adjusted OR	95 % CI
	(n = 120)		(n = 253)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา						
> 3 ^(R)	98	34.5	186	65.5		
≤ 3	22	24.5	67	75.5	1.27	0.70-2.32
ความเครียด						
เครียดน้อย ^(R)	76	39.4	117	60.6		
เครียดมาก	44	24.4	136	75.6	2.15*	1.29-3.58
การรับรู้สมรรถนะแห่ง ตนในการปฏิเสธการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
สูง ^(R)	83	45.1	101	54.9		
ต่ำ	37	19.6	152	80.4	2.60*	1.58-4.29
ทัศนคติต่อการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
เห็นด้วยน้อย ^(R)	46	29.1	112	70.9		
เห็นด้วยมาก	74	34.4	141	65.5	0.73	0.44-1.20
การเข้าถึงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์						
เข้าถึงยาก ^(R)	77	37.9	126	62.1		
เข้าถึงง่าย	43	25.3	127	74.7	1.69*	1.01-2.82
การรับรู้การโฆษณา ของสื่อ						
การรับรู้ต่ำ ^(R)	73	33.6	144	66.4		
การรับรู้สูง	47	30.1	109	69.9	0.99	0.59-1.69

หมายเหตุ ^(R) = Reference group

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	ไม่เคยดื่ม		เคยดื่ม		Adjusted OR	95 % CI
	(n = 120)		(n = 253)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การรับรู้ภาวะเบี่ยง						
เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่ม						
แอลกอฮอล์						
รับรู้ ^(R)	73	32.3	153	67.7		
ไม่รับรู้	47	32.0	100	68.0	0.80	0.47-1.36
การมีเพื่อนสนิทดื่ม						
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
ไม่มี ^(R)	70	44.0	89	56.0		
มี	50	23.4	164	76.6	1.40	0.84-2.36
การถูกชักชวนให้ดื่ม						
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
ไม่เคยถูกชักชวน ^(R)	82	44.6	102	55.4		
เคยถูกชักชวน	38	20.1	151	79.9	1.84*	1.01-3.36
การดื่มเครื่องดื่มของบิดา						
มารดา						
ไม่ดื่ม ^(R)	77	48.1	83	51.9		
ดื่ม	43	20.2	170	79.8	2.09*	1.16-3.78

หมายเหตุ ^(R) = Reference group

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้การศึกษาหาความสัมพันธ์ (Correlational study design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี จำนวน 373 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความเครียด การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 373 คน โดยกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 คิดเป็นร้อยละ 31.4, 33.5 และ 35.1 ตามลำดับ มีอายุน้อยที่สุดเท่ากับ 15 ปี อายุมากที่สุดเท่ากับ 19 ปี และอายุเฉลี่ยเท่ากับ 17 ปี ($SD = 1.06$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาส่วนใหญ่มากกว่า 3.00 คิดเป็นร้อยละ 76.1 (Mean = 3.51; $SD = 0.58$) ส่วนมากพักอยู่บ้านกับบิดามารดา ร้อยละ 62.7 มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 57.4 เคยถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 50.7 และบิดา มารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 57.1

2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เคยดื่มเลยในชีวิต ร้อยละ 32.2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีการดื่มเป็นบางครั้งเฉพาะ โอกาสต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงฉลอง งานสังสรรค์ต่าง ๆ แต่ไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ร้อยละ 42.6 เคยดื่มเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียวเท่านั้นในชีวิต ร้อยละ 16.6 ดื่มแต่เล็กดื่มนานเกิน 6 เดือน ร้อยละ 6.7 ดื่มเกือบทุกวันหรือทุกวัน ร้อยละ 1.6 และดื่มเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ร้อยละ 0.3

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเคย/ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ความเครียด (AOR = 2.15, 95 % CI = 1.29-3.58) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AOR = 2.60, 95 % CI = 1.58-4.29) การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AOR = 1.69, 95 % CI = 1.01-2.82) การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (AOR = 1.84, 95 % CI = 1.01-3.36) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา (AOR = 2.09, 95 % CI = 1.16-3.78)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดชลบุรี เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 67.8 ซึ่งเป็นอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สูงกว่าการศึกษาที่ผ่านมาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) ที่ศึกษาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักเรียนหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 56.3 เนื่องจากการศึกษานี้ได้จัดกลุ่มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงแตกต่างกันโดยจัดกลุ่มที่เคยดื่มรวมกลุ่มทดลองดื่มเข้าไปด้วย ทั้งนี้เพราะการดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาจะพบค่อนข้างน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะสัดส่วนที่ดื่มในปัจจุบันเท่านั้น ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ดื่มบางครั้งเฉพาะ โอกาส เคยดื่มแต่หยุดดื่มมานานเกิน 6 เดือน ดื่มเกือบทุกวัน และดื่มเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง พบร้อยละ 52.3 ซึ่งพบว่า ต่ำกว่าการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) ซึ่งอธิบายได้ว่าเกิดจากลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งครอบคลุมทั้ง 3 กลุ่มปัจจัย คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ตามทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The theory of triadic influence [TTI]) ของ (Flay & Petraitis, 1994 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) โดยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ความเครียด การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดการอภิปรายผลปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ความเครียด

ความเครียดมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 อธิบายได้ว่าตามแนวคิดของ TTI ความเครียดเป็นปัจจัยหนึ่งภายในตัวบุคคลที่สามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของวัยรุ่นที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง (Sense of self/control) และสมรรถนะทางสังคมของบุคคล (Social competence) หากวัยรุ่นสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ จะทำให้มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และรู้จักหรือมั่นใจในตนเองมากขึ้น ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองไปมีผลต่อการตกลงใจกำหนดพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล (Self-

determination) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนิชญา สมัย และคณะ (2558) และการศึกษาของ ลีริ รัฐ สุกันธา และคณะ (2550)

2.2 การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสศการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสศการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 จากแนวคิดของแบนดูรา เชื่อว่าการรับรู้สมรรถนะแห่งตนมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล เกิดจากบุคคลคลมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการกระทำพฤติกรรมใดแล้วจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีการกระทำหรือปฏิบัติพฤติกรรมนั้น (Bandura, 1997) และตามแนวคิดของ TTI จัดเป็นปัจจัยที่อยู่ในกลุ่มอิทธิพลระยะใกล้ (Proximal influences) เป็นปัจจัยที่ส่งผลอย่างมากต่อการตัดสินใจที่จะทดลองหรือเริ่มต้นแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเมื่อนำมาอธิบายเกี่ยวกับการเคยดื่ม/ ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวัยรุ่นหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของ Young et al. (2007) ที่พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสศการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญ และมีความมั่นใจและความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองของกลุ่มตัวอย่างในการทำบอกหรือพูดปฏิเสศการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ขอดนิต (2555) และการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553)

2.3 การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 และตามแนวคิดของ TTI เป็นอิทธิพลระหว่างบุคคล โดยเชื่อว่าวัยรุ่นสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากเงื่อนไขของสถานการณ์ทางสังคมต่อการตัดสินใจที่จะเข้าซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กล่าวว่า การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยลดปริมาณการบริโภค และอันตรายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ มาจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2561 มีบทบัญญัติสำคัญที่กำหนดอายุขั้นต่ำของเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างเคร่งครัด และกำหนดสถานที่จำหน่ายด้วยโดยหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, 2551) สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) และการศึกษาของ มัณฑนา ขอนคอก, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2554)

2.4 การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 และตามแนวคิดของ TTI อธิบายว่าปัจจัยนี้จัดเป็นอิทธิพลของบุคคลร่วมที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน เช่น แรงกดดันทางสังคมให้กระทำ ตามบรรทัดฐานของสังคมที่วัยรุ่นดำเนินชีวิตอยู่ การยินยอมกระทำตามผู้ที่ชักชวนรวมทั้งรับรู้ว่าการกระทำ เช่นนี้เป็นสิ่งที่บุคคลอื่น ๆ ในสังคมกระทำกัน และต้องการให้เป็นที่ยอมรับจากเพื่อน ทำให้ต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (กองสุขศึกษา, 2558) สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) และการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553)

2.5 การดื่มเครื่องดื่มของบิดามารดา

การดื่มเครื่องดื่มของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาและมารดาหรือบุคคลใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอาจจะมีพฤติกรรมเลียนแบบบิดามารดา และอาจจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ที่สมาชิกในครอบครัวบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักมีแนวโน้มสูงที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Sher et al., 2005) และกลุ่มตัวอย่างยังเป็นวัยแห่งการลอกเลียนแบบ อยากรู้ อยากลอง (Beck et al., 1955) นักเรียนอาจจะมีพฤติกรรมเลียนแบบบิดามารดาได้ และถ้าบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนก็อาจจะมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย ตามแนวคิดของ TTI อิทธิพลของบิดามารดาจัดเป็นอิทธิพลด้านสังคมที่อธิบายว่าวัยรุ่นสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการสังเกต และเรียนแบบผู้ที่ใกล้ชิดผูกพัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล (2555) และการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) และการศึกษาของ Ozer and Fernald (2008)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 อาจอธิบายได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นอิทธิพลภายในตัวบุคคล ในระยะไกล (Ultimate influences) เป็นอิทธิพลกว้าง ๆ ส่งผลได้น้อย นอกจากนี้ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน > 3 และผู้หญิงส่วนใหญ่จะสนใจการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร ของ รัตติยา บัวสอน และเชษฐ รัชดาพรรณธิดกุล (2555) ที่พบว่า นักศึกษาจะมีผลการเรียนดีหรือผลการเรียนต่ำมีพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับการศึกษาที่ผ่านมาของ สุรเมศวร์ ฮาซิม และคณะ (2560) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี พบว่า เกรดเฉลี่ยมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะพื้นฐานแตกต่างกัน

3.2 ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 อธิบายว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อเสีย โทษ และผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะทำให้เล็งเห็นความสำคัญของสุขภาพ และ ตระหนักถึงผลกระทบในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย ของ มุกิตา พันภัยพาล และอัมพร บวรทิพย์ (2560) ที่พบว่า ทักษะคิดไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .387, p > .05$) แต่ขัดแย้งกับการศึกษา ที่ ผ่านมาของ อังสุมาลิน จันทรมณี และคณะ (2560) ที่ศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นหญิงพบว่า ทักษะคิดที่สูง เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะลักษณะประชากรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละการศึกษา มีความแตกต่างกันในเรื่องของอายุ เพศ และระดับการศึกษา รวมถึงบริบททางสังคม และวัฒนธรรม ในแต่ละพื้นที่ ส่งผลต่อทักษะคิดของเยาวชนหญิง

3.3 การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 อธิบายว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.4) มีเพื่อนสนิทดื่ม การเห็นเพื่อนสนิทดื่มสุราเป็นประจำต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเคยชินและรับรู้ว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติทั่วไป (กรมสุขภาพจิต, 2562) นอกจากนี้อาจเกิด จากการแบ่งกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ในการศึกษานี้วัดเป็นการประสบการณ์การดื่มที่ ผ่านมา ทำให้มีผลต่อลำดับความสัมพันธ์ตามเวลา เนื่องจากปัจจัยด้านเพื่อนสนิทดื่มนั้นเป็นการถาม ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการวัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงรายของ มุกิตา พันภัย พาล และอัมพร บวรทิพย์ (2560) พบว่า อิทธิพลของเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับการศึกษาที่ผ่านมาของการศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงของ ณัฐกาญญา หาญประสิทธิ์ธาดา และคณะ

(2557) พบว่า นักศึกษาหญิงในระดับอุดมศึกษาที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสในการดื่มสูง

3.4 การรับรู้การโฆษณาของสื่อ

การรับรู้การโฆษณาของสื่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 9 อธิบายว่าการรับรู้การโฆษณาของสื่อ เป็นอิทธิพลทางสังคมโดยอ้อม ที่มีทั้งสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวของวัยรุ่น ทั้งนี้บริบทของประเทศไทยได้ออกกฎหมายควบคุมการโฆษณาของสื่อโฆษณาหลัก ได้แก่ ทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้กว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.2) จึงมีการรับรู้ต่ำ เพราะข้อความเกี่ยวกับสื่อในการศึกษานี้ครอบคลุมเฉพาะสื่อหลัก เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายโฆษณา สื่ออินเทอร์เน็ต นิตยสาร วิทยุ ป้ายประกาศ และแผ่นปลิว เป็นต้น จึงอาจส่งผลต่อการไม่พบความสัมพันธ์ในการศึกษานี้ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี เหมชะญาติ และคณะ (2553) แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ ณัฐกาญจน์ หาญประสิทธิ์ธาดา และคณะ (2557) พบว่า อิทธิพลจากสื่อมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจอธิบายได้จากลักษณะของกลุ่มตัวอย่างมีระดับอายุ และการศึกษาที่แตกต่างกัน

3.5 การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 10 เนื่องจากลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ใน การศึกษานี้ส่วนใหญ่มีการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ ถึง ร้อยละ 60 ซึ่งทำให้ข้อมูลมีความแตกต่างกันน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ อัมมัตตา ไชยกาญจน และอมรา ไชยกาญจน (2560) แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ รัตติยา ทอนพลกรัง และคณะ (2557) พบว่า มีการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อย มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 0.51 เท่า

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรปลูกฝังให้วัยรุ่นหญิงฝึกทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงสังสรรค์ งานวันเกิด เทศกาลปีใหม่ เป็นต้น และให้ความรู้โทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อหลีกเลี่ยงการทดลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานประเพณี หรือโอกาสต่าง ๆ โดยอาศัยต้นแบบที่ดีในการเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ครอบคลุม สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรม หรือโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันแม่แห่งชาติ เพื่อสร้าง

แรงจูงใจและให้การสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องแก่กลุ่มเยาวชนและบุคคลในครอบครัวได้ลด ละ เลิก การดื่มสุราอย่างมีส่วนร่วม และให้ตระหนักถึงผลกระทบและความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุรา

3. ระดับนโยบาย ในการบังคับใช้กฎหมายในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรกำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนหญิง

4. โรงเรียนควรเฟ้ะวังนักเรียนที่มีปัญหาการจัดการความเครียด และส่งเสริมให้มีการจัดการความเครียดตามความเหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมกีฬา/ นันทนาการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะต่างๆ ได้แก่ ระยะล้างใจ ระยะทดลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระยะแรก เพื่อการป้องกันตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ (Primary prevention) เป็นต้น เนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระยะดังกล่าว อาจมีความแตกต่างกัน

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงภาคตัดขวาง (Crosssectional study) จึงมีข้อจำกัดในการอธิบายเชิงเหตุและผล จึงควรศึกษาดูตามพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไปข้างหน้า (Prospective study) หรือการศึกษาย้อนหาสาเหตุ (Case-control study)

บรรณานุกรม

- กนกพร พิณีจิลิก, บุญทนกร พรหมภักดี, วรางคณา คุ่มโกคา, นิภาพร ห่องบุตรศรี และนันทน์ วิรุพหเดช. (2556). การประเมินผลมาตรการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามแนวทางของแบบจำลอง CIPP ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- กรมสุขภาพจิต. (2559). แบบประเมินความเครียด (ST5). เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th>
- กรมสุขภาพจิต. (2562). การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อคลายความเครียด. เข้าถึงได้จาก <http://dmh.go.th>
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2559). สถานการณ์ผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. เข้าถึงได้จาก <http://irem2.ddc.moph.go.th/uploads/file/Seminar59/Powerpoint59/2-28012559%20p-2.pdf>
- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี. (2562). การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดชลบุรี. เข้าถึงได้จาก www.chonburilocal.go.th
- กองสุขศึกษา. (2558). การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สำหรับวัยทำงาน. เข้าถึงได้จาก <https://www.hed.go.th>
- จักรกฤษณ์ สุขยิ่ง. (2546). พิษภัยของแอลกอฮอล์: สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 27. เข้าถึงได้จาก <http://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=27&chap=6&page=t27-6-infodetail03.html>
- จิรภัทร เริ่มศรี และนันทรา ชูรัตน์. (2560). ผลกระทบจากการการใช้สื่อสังคมของวัยรุ่น. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 3(1), 11-20.
- จุฬาลักษณ์ บารมี. (2551). สถิติเพื่อการวิจัยเพื่อสุขภาพและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS. ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรสุมน พงศ์ปิฎก และนิทัศน์ ศิริโชติรัตน์. (2562). ความสัมพันธ์ของมาตรการบังคับใช้กฎหมายกับความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน: ข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กรณีกรุงเทพมหานคร. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข, 5(1), 85-102.
- โคมฉาย วดีสุขเกษม. (2556). สถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. เข้าถึงได้จาก <https://www.eta.or.th>
- ชิวสวย แซ่ลิ้ม, กนกพร หมู่พยัคฆ์ และนันทวัน สุวรรณรูป. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นหญิง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต,

- สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐ ธารพานิช. (2557). นโยบายการควบคุมแอลกอฮอล์ที่ทรงประสิทธิผล. ใน *กรรมจริยา สุขรุ่ง, ปิยนาด ประยูร, และหนูเพียร แสนอินทร์ (บรรณาธิการ), เรื่องเล่า ก้าว 10: งานวิจัยเด่นรอบทศวรรษแห่งการเรียนรู้ และการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อลดปัญหาแอลกอฮอล์ในสังคมไทย* (หน้า 169-196). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ณัฐกาญจนา หาญประสิทธิ์ธาดา, ธนชาติ แดงสังวาล และวาริตี ทองศรี. (2557). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุณฤทัย อายุวัฒน์ และวณิชชา ฌรงค์ชัย. (2555). การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดขอนแก่น) กรณีผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. *วารสารวิจัยสาธารณสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5, 55-68.
- ทักษพล ธรรมรังสี. (2555). *สุรา ไม่ใช่สินค้าธรรมดา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์.
- ธนัญญา สมัย, ยุพา จีวพัฒน์กุล และสมจินต์ เพชรพันธุ์ศรี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะเศรษฐกิจและสังคม ความเครียด ต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาล*, 33(1), 42-50.
- นวรรัฐ เทศพิทักษ์. (2553). *เครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. เข้าถึงได้จาก https://en.wikipedia.org/Alcoholic_beverage.
- นิตาสล รัตนมณี, ประสพชัย พสุนนท์ และธีระวัฒน์ จันทิก. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของข้าราชการกองทัพเรือ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12(28), 197-211.
- เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู, ณัฐ ธารพานิช, กิจวัตร ทาเจริญ, สุขใจ ว่องไวศิริวัฒน์ และนพพล วิทย์วรพงศ์. (2559). *เล่าความจริง รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- นุชจรินทร์ แก้วกล้า. (2555). *แอลกอฮอล์กับสุขภาพของผู้ดื่ม*. เข้าถึงได้จาก http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=5051
- บัณฑิต ศรีไพศาล และจุฬารัตน์ แก้วมุงคุณ. (2552). *เหตุผลและความจำเป็น ประกอบการพิจารณามาตรการห้ามจำหน่ายเหล้าป่นและร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา*.

กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ปานิก เวียงชัย. (2558). การตอบสนองทางสรีรวิทยาต่อความเครียด. เข้าถึงได้จาก

<http://biology.ipst.ac.th/?p=2767>

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (ม.ป.ป.). *ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: พีรวิทยา.

พรนภา หอมสินธุ์. (2558). *แนวคิด และทฤษฎี ผู้การปฏิบัติ: การป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น*. ชลบุรี: ชลบุรีการพิมพ์.

พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2552). *ความเชื่อ แบบแผนการดื่ม และปัจจัยทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียง*. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย. (2553). *การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์และผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนและสร้างเสริมสุขภาพ.

พิมพ์ภรณ์ กลั่นกลิ่น. (2555). *การสร้างเสริมสุขภาพเด็กทุกช่วงวัย*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

พิมพ์มล วงศ์ไชยา. (2555). *ผู้หญิงติดเหล้า*. เชียงใหม่: ศูนย์บริการวิชาการและพัฒนากุศลการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด.

เพียงพิมพ์ ปันระสี และณรงค์ศักดิ์ หนูสอน. (2560). พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของสตรีไทยกับวิธีการลดการดื่ม. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*, 11(2), 58-69.

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. (2551, 13 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 34-49.

มุทิตา พันภัยพาล และอัมพร บวรทิพย์. (2560). ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย. *วารสารพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(1), 77-90.

มณฑนา ขอนดอก, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะแรกของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 7(1), 13-18.

ขงยุทธ ขจรธรรม. (2547). *นโยบายในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

- รสวันต์ อารีมิตร, สุภิญญา อินอิว, บุญยี่ง มาณะบริบูรณ์, ศิริไชย หงส์สงวนศรี และสมจิตร์ จารุรัตน์ศิริกุล. (2559). *ตำราเวชศาสตร์วัยรุ่น*. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- รัตนารณ์ กิจเชื้อ, ขนิษฐา เทนอิสสระ, ธนะชัย ธิรศิลาเวทย์ และสุชัญญลักษณ์ คณาศรี. (2555). *พฤติกรรมกรบริ โภคแอลกอฮอล์ ผลกระทบจากการดื่ม และคุณภาพชีวิตของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์เกสัชศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเกสัชศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตติยา ทอนพลกรัง, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวของนักเรียนชายอาชีวศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 1(29), 29-42.
- รัตติยา บัวสอน และเชษฐ รัชดาพรณชกุล. (2555). พฤติกรรมการบริ โภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร. *รามาศิบัติพยาบาลสาร*, 18(2), 259 -271.
- วชิรา ปิยะพันธ์. (2559). *ปัจจัยทำนายความตั้งใจต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบมีความเสี่ยงในนักเรียนอาชีวศึกษาชาย จังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลลภา กุณพิยะ. (2557). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนอาชีวศึกษาชาย จังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย เอกพลากร และนงนุช ใจชื่น. (2560). *พฤติกรรมกรดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย และปัจจัยส่งเสริม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.hffocus.org/print/14639>
- วิศิษฐ์ ฉวีพจน์กำจร และณัฐจาพร พิษัณรงค์. (2552). ความภาคภูมิใจในตนเอง และความมอดทนต่อการไม่บริ โภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญที่บริ โภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 28(1), 47-55.
- ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2559). *โครงการสำรวจสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในช่วงไว้ทุกข์สามสิบวัน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ศูนย์วิจัยสุรา. (2552). *ยุทธศาสตร์แอลกอฮอล์ระดับชาติ*. เข้าถึงได้จาก <https://kbphpp.nationalhealth.or.th>
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา [ศวส.]. (2556). *รายงานสถานการณ์การบริ โภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554*. นนทบุรี: เดอะกราฟิโก ซิสเต็มส์.

- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา [ศวส.]. (2559). *เหล้า ความจริง รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- สลิลทิพย์ โกลรัตน์. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบผิดปกติของนักเรียนชายอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาวิตรี อัยณรงค์กรชัย. (2559). *ข้อเท็จจริงและตัวเลข: เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ครั้งที่ 1*. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- สาวิตรี อัยณรงค์กรชัย, อโนชา หมีกทอง และณอมศรี อินทนนท์. (2551). *รายงานผลการศึกษาเรื่อง การเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย*. สงขลา: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2555). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2557). *ลด ละ เลิก การดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่น*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2555). *การดื่มเหล้า ปัจจัยสนับสนุนค่านิยมสังคมแบบชายเป็นใหญ่*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนและสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2559). *ข้อเท็จจริงและตัวเลขเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนและสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี. (2562). *สรุปข้อมูลทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2562*. เข้าถึงได้จาก <http://182.53.16.99/web/DMC%2062.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ จังหวัดชลบุรี*. เข้าถึงได้จาก <http://www.data.cbo.moph.go.th/DATA-PERSON.php>
- สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ [สคอ.]. (2554). *พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiantialcohol.com>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สิริรัฐ สุกันธา, จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ, สุพัฒน์ ไทวิจักษ์ชัยกุล และวิสุทธร จิตอารี. (2550). *พฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่*.

ในการประชุมวิชาการสุราระดับชาติ ครั้งที่ 3 สุราไม่ใช่สินค้าธรรมดา (หน้า 162-163).
กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

สุรเมศวร์ ฮาซิม, รัตนา เลิศสุวรรณศรี และรมิดา ศรีเหรา. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย จังหวัดปทุมธานี. *Thai Journal of
Science and Technology*, 6(1), 1-10.

อนงค์ ดิษฐสังข์. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรทัย วลีวงศ์. (2554). มงรอบค้ำ “นักดื่มวัยรุ่นกับแม่วัยเรียน”. เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaihealth.or.th/data/ecatalog/256/pdf/256.pdf>

อรทัย วลีวงศ์, ทักษพล ธรรมรังสี และจินตนา จันทร์โคตรแก้ว. (2557). ผลกระทบของการดื่ม
แอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย.
วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 8(2), 111-113. เข้าถึงได้จาก

http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=142590

อรทัย วลีวงศ์, จินตนา จันทร์ โคตรแก้ว, สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ธรรมรังสี. (2558). รายงาน
โครงการศึกษาวิจัย การศึกษาผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่อบุคคล
รอบข้างผู้ดื่ม ในประเทศไทย (ระยะที่ 1). เข้าถึงได้จาก[http://ihppthaigov.net/DB/
publication/attachresearch/377/chapter1.pdf](http://ihppthaigov.net/DB/publication/attachresearch/377/chapter1.pdf)

อังศุมาลิน จันทร์มณี, สุกัญญา โลจนากิวัฒน์ และจุฑารัตน์ สติธิปัญญา. (2560). ปัจจัยและ
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นหญิงในสถาบันอาชีวศึกษา: กรณีศึกษา
จังหวัดสงขลา. *วารสารวิบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(2), 117-129.

อัญชลี เหมชะญาติ. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา
หญิงระดับอุดมศึกษาจังหวัด จันทบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัญชลี เหมชะญาติ, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
ต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาจังหวัดจันทบุรี.
วารสารพยาบาลสาธารณสุข, 24(3), 21-38.

อัญชลี เหมชะญาติ และศรีวรรณ ยอดนิล. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัด

- จันทบุรี. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 8(1), 115-128.
- อัมพิกา หอมจิตต์. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสตรีวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมม้นดา ไชยกาญจน และอมรา ไชยกาญจน. (2560). *พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 7(1), 103-113.
- อุดมศักดิ์ แซ่โง้ว, พลเทพ วิจิตร कुमार และสาวิตรี อัยนางค์กรชัย. (2559). *ข้อเท็จจริงและตัวเลข: เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย*. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- อุทัยทิพย์ จันทร์เพ็ญ. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบผิดปกติของวัยรุ่นในจังหวัดขอนแก่น*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Babor, T. F. (2010). Alcohol: No ordinary commodity: A summary of the second edition. *Addiction*, 105, 769-779. doi:10.1111/j.1360-0443.2010.02945
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Beck, K. H., Thombs, D. L., Mahoney, C. A., & Finger, K. M. (1955). Social context and sensation seeking: Gender differences in college student Drinking motivations. *International Journal of addiction*, 30, 1101-1115.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. *International Encyclopedia of Education*, 3, 37-43.
- Caplan, G. C. (1981). Mastery of stress: Psychosocial aspects. *The American Journal of Psychiatry*, 138(4), 413-420.
- Chaveepojnkamjorn, W., & Pichainarong, N. (2009). Drinking behavior among female high school students in central Thailand. *Journal of the Medical Association of Thailand*, 92(Suppl 7), S1-S7.
- Cohen, J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. New York: Academic Press.

- Esser, M. B., Clayton, H., Demissie, Z., Kanny, D., & Brewer, R. D. (2017). Current and binge drinking among high school student, 1991-2015. *Morbidity and Mortality Weekly Report*, 66(18), 474-478.
- Flay, B. R., & Petraitis, J. (1994). The theory of triadic influence: A new theory of health behavior with implications for preventive interventions. *Advances in Medical Sociology*, 4, 19-44.
- Flay, B. R., Snyder, F., & Petraitis, J. (2009). The theory of triadic influence. In R. J. DiClemente, R. A. Crosby, & M. C. Kegler (Eds.), *Emerging theories in health promotion practice and research* (2nd ed., pp. 451-510). New York: Jossey-Bass.
- Homsin, P. (2006). *Predictors of smoking uptake among Thai male adolescents: Early smoking stages*. Doctoral dissertation, Philosophy in Nursing, Chiang Mail University.
- Kavanagh, A. M., Kelly, M. T., Krnjacki, L., Thornton, L., Jolley, D., Subramanian, S. V., Turrell, G., & Bentley, R. J. (2011). Access to alcohol outlets and harmful alcohol consumption: A multi-level study in Melbourne, Australia. *Addiction*, 106(10), 1772-1779.
- Maldonado, R. M., Pedrao, L. J., Castillo, M. M. A., Garcia, K. S. L., & Rodriguez, N. N. O. (2008). Self-esteem, perceived self-efficacy, consumption of tobacco and alcohol in secondary students from urban and rural areas of Monterrey, Nuevo León, México. *Rev Latino-am Enfermagem Julho-Agosto*, 16, 614-620.
- Nash, S. G., McQueen, A., & Bray, J. H. (2005). Pathways to adolescent alcohol use: Family environment, peer influence, and parental expectations. *Journal of Adolescent Health*, 37(1), 19-28.
- Ozer, E. J., & Fernald, L. C. (2008). Alcohol and tobacco use among rural Mexican adolescents: individual, familial, and community level factors. *Journal of Adolesc Health*, 43(5), 498-505. doi: 10.1016/j.jadohealth.2008.04.014
- Pattanawadee, P., & Narongsak, N. (2018). The Effectiveness of alcohol drinking behavior reduction program among Thai female farmers by applying self- efficacy theory. *EAU Heritage Journal Science and Technology*, 12(3), 246-258.
- Selye, H. (1976). *The stress of life*. New York: McGraw-Hill book.
- Scholte, R. H. J., Poelen, E. A. P., Willemsen, G., Boomsma, D. I., & Engels, R. C. M. E. (2008).

- Relative risks of adolescent and young adult alcohol use: The role of drinking fathers, mothers, siblings, and friends. *Addictive Behaviors*, 33(1), 1-14.
- Sher, K. J., Grekin, E. R., & Williams, N. A. (2005). The development of alcohol use disorders. *Annual Review of Clinical Psychology*, 1, 493-523.
- Stanley, L., David, W. H., Janelle, K., & Stephen, K. L. (1990). *Adequacy of sample size in health studies*. Chichester: John Wiley & Sons
- Sukanta S, Jitree W. (2005). The behavior of alcoholic beverage consumption of people in Chiang Mai province. Chiang Mai: Chiang Mai Secretary Office. (in Thai).
- World Health Organization [WHO]. (2001). *The alcohol use disorders identification test: guidelines for use in primary care* (2nd ed.). Retrieved from http://whqlibdoc.who.int/hq/2001/WHO_MSD_MSB_01.6a.pdf
- World Health Organization [WHO]. (2014). *Global status report on alcohol and health 2014*. Geneva, Switzerland: WHO Press.
- World Health Organization [WHO]. (2016). *Global status report on alcohol and health 2016*. Geneva, Switzerland: WHO Press.
- World Health Organization [WHO]. (2018 a). *Alcohol*. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/alcohol>.
- World Health Organization [WHO]. (2018 b). *Global status report on alcohol and health 2018*. Geneva, Switzerland: WHO Press. Retrieved from <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/274603/9789241565639-eng.pdf?ua=1>
- Young, R. M., Hasking, P. A., Oei, T. P. S., & Loveday, W. (2007). Validation of the drinking refusal self-efficacy questionnaire-revised in an adolescent sample (DRAEQ-RA). *Addictive Behaviors*, 32(4), 862-868.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 8 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเครียด จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้การโฆษณาของสื่อ จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 12 ข้อ

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ตามที่แนบมานี้ โดยมีต้องระบุชื่อ นามสกุล ในการตอบ และข้อมูลที่ตอบจะถือเป็นความลับและใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาเติมคำในช่องว่าง (.....) และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. อายุ ปัจจุบัน.....ปี

2. ระดับชั้นการศึกษา

1. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. เกรดเฉลี่ยครั้งล่าสุด คือ.....

4. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร

1. บิดา

2. มารดา

3. บิดา มารดา

4. ญาติ

5. คนเดียว

6. เพื่อน

7. อื่น ๆ.....

5. ลักษณะการพักอาศัยในปัจจุบัน

1. พักอยู่บ้านกับบิดาและมารดา

2. พักอยู่บ้านกับบิดาหรือมารดา

3. เช่าหอพักอยู่คนเดียว

4. เช่าหอพักอยู่กับเพื่อน

5. พักอยู่บ้านญาติ

6. อื่น ๆ.....

6. การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. มี

2. ไม่มี

7. การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. เคยถูกชักชวน

2. ไม่เคยถูกชักชวน

8. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา

1. ดื่ม

2. ไม่ดื่ม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. นักเรียนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร

- 1. ไม่เคยดื่มเลยในชีวิต
- 2. เคยดื่มเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียวเท่านั้นในชีวิต
- 3. เคยดื่มแต่เล็กดื่มมานานเกิน 6 เดือน
- 4. ดื่มเป็นบางครั้งเฉพาะ โอกาสต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงฉลอง งานสังสรรค์ต่าง ๆ แต่ไม่

เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

- 5. ดื่มเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 6. ดื่มเกือบทุกวันหรือทุกวัน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเครียด

คำชี้แจง ท่านมีความรู้สึกต่อข้อความอย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ

ความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยให้คะแนน 0-3 ดังนี้

คะแนน 0 หมายถึง แทบไม่มี

คะแนน 1 หมายถึง เป็นบางครั้ง

คะแนน 2 หมายถึง บ่อยครั้ง

คะแนน 3 หมายถึง เป็นประจำ

อาการหรือความรู้สึกที่เกิดในระยะ 2-4 สัปดาห์	คะแนน			
	0	1	2	3
1. มีปัญหาการนอน นอนไม่หลับ.....				
2.				
3.				
4.				
5.				

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติมาตรการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง ท่านมีความมั่นใจอย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
 ความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ฉันมั่นใจว่าจะไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้เมื่อนั้น.....	มั่นใจ อย่างยิ่ง (4)	ค่อนข้าง มั่นใจ (3)	ค่อนข้าง ไม่มั่นใจ (2)	ไม่มั่นใจ เลย (1)
1. กำลังโกรธ.....				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14. รู้สึกเศร้าใจ				

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นต่อข้อความอย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
 ความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ท่านมีความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์อย่างไร	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (4)	เห็น ด้วย (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาจส่งผลเสีย				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ท่านมีความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์อย่างไร	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (4)	เห็น ด้วย (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				

ท่านมีความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
23.				
24.				
25. ฉันคิดว่าไม่ใช่เรื่องเสียหายอะไรหากฉันจะทดลอง.....				

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นต่อข้อความอย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกรของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
1. บริเวณที่ท่านพักอาศัยมีร้านขาย.....				
2.				
3.				
4.				
5. ใช้เวลาไม่เกินไปที่ท่านก็สามารถหาซื้อ.....				

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้การโฆษณาของสื่อ

คำชี้แจง ท่านเคยเห็นหรือได้ยินโฆษณาสุรา จากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้หรือไม่ อย่างไร โปรดทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือได้ยิน โฆษณาสุรา จากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้.....	ทุกวัน (3)	บ่อย (2)	นาน ๆ ครั้ง (1)	ไม่ได้รับ สื่อเลย (0)
1. โทรทัศน์				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8. แผ่นปลิว				

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามการรับรู้ภาวะเบียบเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง ท่านรับรู้ข้อความดังต่อไปนี้อย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
 ความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ท่านรับรู้ว่า.....	การรับรู้	
	รับรู้ (1)	ไม่รับรู้ (0)
1. มีมาตรการการห้ามจำหน่ายสุรา.....		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12. มีการบังคับใช้ภาวะเบียบเกี่ยวกับ.....		

ภาคผนวก ข

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี
Factors Related to Alcohol Drinking among Female Senior High School Students, Chon Buri Province

ชื่อนิสิต นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์

รหัสประจำตัวนิสิต 60920056 หลักฐาน พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ภาคพิเศษ)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ มีมติเห็นชอบ รับรองจริยธรรมการวิจัย รหัส 10 - 07 - 2562

โดยได้พิจารณารายละเอียดการวิจัยเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

1) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งหมดไม่เกิน 413 ราย และกลุ่มตัวอย่างสำหรับ Try out จำนวน 30 ราย รวม 433 ราย สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนชลราษฎรอำรุง โรงเรียนบางละมุง โรงเรียนพานทอง โรงเรียนศรีราชา และโรงเรียนสัตหีบวิทยาคม

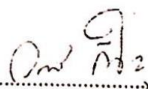
2) วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายหรืออันตรายต่อกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การรับรองจริยธรรมการวิจัยนี้มีกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่ออกหนังสือฉบับนี้ ถึงวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563

อนึ่ง กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ใดๆ ของการวิจัยนี้ ขณะอยู่ในช่วงระยะเวลาให้การรับรองจริยธรรมการวิจัย ขอให้ผู้วิจัยส่งรายงานการเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยเพื่อขอรับรอง (เพิ่มเติม) ก่อนดำเนินการวิจัยด้วย

วันที่ให้การรับรอง 13 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

ลงนาม.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารี กังใจ)

รองประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ รักษาการแทน
ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ค

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (สำหรับกลุ่มตัวอย่าง)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี

วันที่ให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัย ถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวม ที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม (กลุ่มตัวอย่าง)
(.....)

ลงนาม.....พยาน
(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย
(.....นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์.....)

ลงนาม.....ผู้ช่วยวิจัย
(.....)

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย สำหรับกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิง
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี

รหัสจริยธรรมการวิจัย 10-07-2562

ชื่อผู้วิจัย นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์

การวิจัยครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากท่านมีคุณสมบัติตรงตามกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัยครั้งนี้ ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี โดยผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บุคลากรทีมสุขภาพ ครู โรงเรียน บิดามารดา ในการดำเนินแก้ปัญหาและกำหนดแนวทางในการสร้างกลยุทธ์เพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี เพื่อให้วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป

การเข้าร่วมการวิจัยของท่านครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ท่านสามารถตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ได้ และถึงแม้ท่านจะยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ท่านยังมีสิทธิ์ยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลกับผู้วิจัย ซึ่งในการตอบครั้งนี้จะไม่ถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวท่านและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยใช้รหัสเลขที่ของแบบสอบถามเป็นรหัสแทนชื่อ-สกุลของกลุ่มตัวอย่าง และนำมาใช้

ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะถูกนำเสนอในภาพรวมและนำผลที่ได้มาใช้ในการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลจะถูกทำลายหลังจากผลการวิจัยเผยแพร่และตีพิมพ์แล้ว

หากท่านยินดีเข้าร่วมการวิจัย โปรดลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย โดยขอให้ท่านตอบแบบสอบถามด้วยความสบายใจและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด จะใช้ระยะเวลาประมาณ 25-30 นาที

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัยในวันทำการรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลาที่ นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์ หมายเลขโทรศัพท์ 084-4766467 หรือที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิตาคุษฎี ทูลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก หมายเลขโทรศัพท์ 086-3852835

นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์
ผู้วิจัย

หากท่านได้รับการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงนี้ ท่านจะสามารถแจ้งให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมฯ ทราบได้ที่ เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมฯ ฝ่ายวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. 038-102823

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย สำหรับผู้ปกครอง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิง
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี

รหัสจริยธรรมการวิจัย 10-07-2562

ชื่อผู้วิจัย นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์

การวิจัยครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี บุตรหลานของท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากบุตรหลานของท่านมีคุณสมบัติตรงตามกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัยครั้งนี้ ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี โดยผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บุคลากรทีมสุขภาพ ครู โรงเรียน บิดามารดา ในการดำเนินแก้ปัญหาและกำหนดแนวทางในการสร้างกลยุทธ์เพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดชลบุรี เพื่อให้วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป

การเข้าร่วมการวิจัยของบุตรหลานของท่านครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ บุตรหลานของท่านสามารถตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ได้ และถึงแม้บุตรหลานของท่านยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้ว บุตรหลานของท่านยังมีสิทธิ์ยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลกับผู้วิจัย ซึ่งในการตอบครั้งนี้จะไม่มีถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใด ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุตรหลาน

ของท่านและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยใช้รหัสเลขที่ของแบบสอบถาม เป็นรหัสแทนชื่อ-สกุลของกลุ่มตัวอย่าง และนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะถูกนำเสนอในภาพรวมและนำผลที่ได้มาใช้ในการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลจะถูกทำลายหลังจากผลการวิจัยเผยแพร่และตีพิมพ์แล้ว

หากท่านยินดีให้บุตรหลานของท่านเข้าร่วมการวิจัย โปรดลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย โดยขอให้บุตรหลานของท่านตอบแบบสอบถามด้วยความสบายใจและตรงกับความคิดเห็นของบุตรหลานของท่านมากที่สุด จะใช้ระยะเวลาประมาณ 25-30 นาที

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัยในวันทำการรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลาที่ นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์ หมายเลขโทรศัพท์ 084-4766467 หรือที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิตาคุณฤ์ ทูลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก หมายเลขโทรศัพท์ 086-3852835

นางสาวศิริลักษณ์ สุวรรณวงษ์
ผู้วิจัย

หากท่านได้รับการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงนี้ ท่านจะสามารถแจ้งให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมฯ ทราบได้ที่ เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมฯ ฝ่ายวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. 038-102823

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามรายชื่อ

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเครียดรายข้อ

ข้อความ	แทบไม่มี	เป็นบางครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นประจำ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การไม่ยากพบประสผู้คน.....	172(46.11)	145(38.87)	42(11.26)	14(3.75)
2. การมีปัญหาการนอน	135(36.19)	157(42.09)	60(16.09)	21(5.63)
3. การมีหงุดหงิด.....	133(35.92)	171(45.84)	61(16.35)	8(2.14)
4. การมีสมาธิ.....	121(32.44)	200(53.62)	47(12.60)	5(1.34)
5. การรู้สึกเบื่อ.....	94(25.20)	172(46.11)	84(22.52)	23(6.17)

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้สมรรถนะของตน
ในการปฏิเสชการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายข้อ

ข้อความ	มั่นใจ	ค่อนข้าง	ค่อนข้างไม่	ไม่มั่นใจ
	อย่างยิ่ง	มั่นใจ	มั่นใจ	เลย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ไม่สบาย.....	281(75.34)	36(9.65)	25(6.70)	31(8.32)
2. ตื่นเต้น.....	270(72.39)	46(12.33)	33(8.85)	24(6.43)
3. อยู่ตามลำพัง.....	254(68.10)	49(13.14)	29(7.77)	41(10.99)
4. โกรธ.....	240(64.34)	81(21.72)	37(9.92)	15(4.02)
5. ท้อแท้.....	237(63.54)	73(19.57)	31(8.31)	32(8.58)
6. วิดกกังวล.....	228(61.12)	81(21.72)	41(10.99)	23(6.17)
7. สับสน.....	214(57.37)	77(20.64)	57(15.28)	25(6.70)
8. แฟนชวนดื่ม.....	201(53.89)	80(21.45)	42(11.26)	50(13.40)
9. เสรีใจ.....	200(53.89)	71(19.03)	54(14.48)	48(12.87)
10. มีคนให้ดื่ม.....	141(37.80)	108(28.95)	95(25.47)	29(7.77)
11. เพื่อนดื่ม.....	135(36.19)	102(27.35)	83(22.25)	53(14.21)
12. ฉลองความสำเร็จ.....	128(34.32)	94(25.20)	94(25.20)	57(15.28)
13. อยู่ในสถานบันเทิง.....	127(34.05)	92(24.66)	94(25.20)	60(16.09)
14. อยู่ในงานเลี้ยง.....	108(28.95)	101(27.07)	121(32.44)	43(11.53)

ตารางที่ 9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
รายข้อ

ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง	จำนวน	จำนวน	อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. เท่าที่ทันสมัย	165(44.23)	155(41.55)	35(9.38)	18(4.83)
2. ก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าโทษ	134(35.92)	142(38.07)	44(11.80)	53(14.21)
3. โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว	103(27.61)	193(51.74)	51(13.67)	26(6.97)
4. ไม่กล่าวตักเตือนเพื่อนหารเพื่อนดื่ม	82(21.98)	200(53.62)	56(15.01)	35(9.38)
5. ทำให้แสดงออกได้มากขึ้น	92(24.66)	160(42.90)	95(25.47)	26(6.97)
6. ความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น	72(19.30)	180(48.26)	83(22.25)	38(10.19)
7. ไม่ควรคบกับเพื่อนที่ติดสุรา	64(17.16)	142(38.07)	117(31.37)	50(13.40)
8. สิ้นเปลืองเงินทอง	64(17.16)	19(5.03)	117(31.37)	173(46.38)
9. ส่งผลเสียต่อสุขภาพ	54(14.48)	7(1.88)	95(25.47)	217(58.18)
10. ดื่มเรื่องไม่สบายใจ	51(13.67)	106(28.42)	150(40.21)	66(17.69)
11. เพื่อนที่กำลังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46(12.33)	156(41.82)	122(32.71)	49(13.14)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง			อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
12. หลีกเลี่ยงอยู่ในกลุ่มเพื่อนดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46(12.33)	123(32.98)	145(38.97)	59(15.82)
13. ปกติธรรมดา	43(11.53)	110(29.49)	166(44.50)	54(14.48)
14. ไม่ใช่เรื่องเสียหาย.....	41(10.99)	57(15.28)	212(56.84)	63(16.89)
15. บางโอกาสเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะ เมื่ออยู่กับเพื่อน.....	39(10.46)	112(30.03)	166(44.50)	56(15.01)
16. โอกาสมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น	37(9.92)	48(12.87)	156(41.82)	132(35.39)
17. ได้เพื่อนเพิ่มขึ้น	35(9.38)	140(37.53)	141(37.80)	57(15.28)
18. ความสนุกสนาน	24(6.43)	86(23.06)	188(50.40)	75(20.11)
19. ไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	18(4.83)	87(23.32)	152(40.75)	116(31.10)
20. สติสัมปชัญญะลดลง	18(4.83)	19(5.09)	116(31.10)	220(58.98)
21. มันต้องการเป็นคนที่เข้มแข็ง	14(3.75)	75(20.11)	145(38.87)	139(37.27)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง			อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
22. ทะเลาะวิวาท	12(3.22)	5(1.34)	88(23.59)	268(71.85)
23. หากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	11(2.95)	60(16.09)	173(46.38)	129(34.58)
24. ประสิทธิภาพการทำงานลดลง	8(2.14)	16(4.29)	122(32.71)	227(60.86)
25. ลมหายใจมีกลิ่นเหม็น	2(0.54)	54(14.48)	209(56.03)	108(28.95)

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าถึงเครื่องมือเครื่องตัดแอลกอฮอล์
รายชื่อ

ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง			อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. มีร้านขายเครื่องมือเครื่องตัดแอลกอฮอล์	59(15.82)	121(32.44)	106(28.42)	87(23.32)
2.ใช้เวลาไม่ก่นาที ในการหา ซื้อเครื่องมือเครื่องตัดแอลกอฮอล์มาค้ม.....	47(12.60)	84(22.52)	122(32.71)	120(32.17)
3.อายุต่ำกว่า 20 ปี ซ้ เครื่องมือเครื่องตัดแอลกอฮอล์.....	31(8.31)	51(13.67)	134(35.92)	157(42.09)
4. หาซื้อเครื่องมือเครื่องตัดแอลกอฮอล์ได้ ตลอดเวลา.....	27(7.24)	80(21.45)	162(43.43)	104(27.88)
5. ค้มในสถานศึกษาได้.....	22(5.90)	12(3.2)	77(20.64)	262(70.24)

ตารางที่ 11 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้โฆษณาของสื่อ รายข้อ

ข้อความ	ทุกวัน	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ได้รับสื่อเลย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. สื่ออินเทอร์เน็ต.....	161(43.16)	140(37.53)	66(17.69)	6(1.61)
2. โทรทัศน์.....	80(21.45)	151(40.48)	111(29.76)	31(8.31)
3. วิทยุ.....	54(14.48)	46(12.33)	115(30.83)	158(42.36)
4. แผ่นป้ายโฆษณา.....	50(13.40)	139(37.27)	154(41.27)	30(8.04)
5. นิตยสาร.....	43(11.53)	64(17.16)	150(40.21)	116(31.10)
6. แผ่นปิดประกาศ.....	45(12.33)	82(21.98)	132(35.39)	114(30.56)
7. หนังสือพิมพ์.....	37(9.92)	60(16.09)	164(43.97)	112(30.03)
8. แผ่นปลิว.....	33(8.85)	57(15.28)	136(36.46)	147(39.41)

ตารางที่ 12 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับ
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายข้อ

ข้อความ	รับรู้	ไม่รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1.ห้ามจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจน ครองสติไม่ได้	321(86.06)	52(13.94)
2.การห้ามไม่ให้ผู้ขับขี่ ขับรถขณะเมาสุรา	372(99.73)	1(0.27)
3.การกำหนดค่าเตือนของสลากสุราที่มองเห็น ชัดเจน	331(88.74)	42(11.26)
4.การห้ามแพร่ภาพโฆษณาสุรา (ทุกรูปแบบ) ในช่วงเวลา 05.00-22.00 น.	242(64.88)	131(35.12)
5.การจำกัดอายุผู้ซื้อและดื่มสุราไม่ให้ต่ำกว่า 20 ปี	366(98.12)	7(1.88)
6.การห้ามจำหน่ายสุราในศาสนสถาน	359(96.25)	14(3.37)
7.การห้ามดื่มในสวนสาธารณะของทาง ราชการ	344(92.23)	29(7.77)
8.การห้ามดื่มในหอพัก	205(54.96)	168(45.04)
9.การห้ามดื่มในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	315(84.45)	58(15.55)
10.การห้ามดื่มใน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ	368(98.66)	5(1.34)
11.นโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาการดื่มใน โรงเรียน	339(90.88)	34(9.12)
12.การบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่ม สุราในโรงเรียน	350(93.83)	23(6.17)